ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

КУНДАЛИК ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ РЎЗНОМА

1991 йил 24 сентябрь
СЕШАНБА
№ 187 (5.230).
БАҲОСИ 8 ТИЙИН

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ◆ Ҳафтада беш марта чоп этилади

УЛКАН ХИРМОН—МУСТАҚИЛ РЕСПУБЛИКАГА ДАРМОН

СУВОРИЙЛАР ЕТАКЧИ КУЧ

Бу йил ҳамма жойда шароит деҳқончилик учун мураккаб келганлигини айтишмоқда. Чиндан ҳам шундай. Айниқса пахтакорлар учун осон бўлмади. Кўклам охирларида ва ёз бошида рўй берган кучли ёғингарчиликлар дала заҳматкашларининг ташвишини кўпайтирди. Бизнинг хўжалигимиз Жиззах даштида энг кейин ўзлаштирилган минтақада жойлашган. Бу ерларда экин экиб, мўлжалдаги ҳосилни ундириш жуда мушкул. Табиий офатлар эса ана шу қийинчиликларни икки-уч ҳисса кўпайтирди.

Республикамиз мустақиллиги йилида чўлқуварларимиз 3450 гектар майдонда ғўза ўстирдилар. Мавжуд 13 та йириклаштирилган бригадага бирлашган 97 та пудратчи звено ёз ойларида сидқидилдан фаолият кўрсатди. Ҳар туп ниҳол деҳқон меҳри, қуёш нурига қониб ўсди. Натижада пайкалларда режанигина эмас, балки юксак мажбуриятни ҳам қоплайдиган даражада ҳосил тўпланди.

Пахтакор учун баҳору ёз бўйи қилинган меҳнат бир бўлса, кузнинг ташвиши бир бўлади. Негаки, кўп нарса ғалвирни сувдан кўтарадиган паллага боғлиқ. Агар унга пухта тайёргарлик кўриб, қисқа муддатларда ҳосил саранжомланса хирмон ҳам, даромад ҳам баракали бўлади. Буни яхши билган чўлқуварларимиз доимо масъулиятли мавсумга қизғин ҳозирлик кўрадилар. Бу гал ҳам тадорикни барвақт бошладик. Йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан аниқ тадбирлар белгилаб олинди. Аввало муҳим тадбир — ғўза баргини сунъий тўктиришга алоҳида эътибор берилди. Бунинг боиси бор, албатта. Қўриқ шароитида мавсум тақдирини зангори кемалар ҳал қилади. Чунки катта-катта майдонларда етиштирилган ҳосилни қўлда йиғиштириб олиш мушкул. Ўтган йили ҳам ялпи хирмоннинг 92 фоизи пўлат этаклардан бўшатилганди. Ҳар бир агрегатнинг иш унуми ўртача 93 тоннани ташкил этди.

Жорий йилда режага тенг миқдордаги ҳосилни, яъни 5500 тонна хом ашёни тўлиқ машиналар ёрдамида саранжомлаш кўзда тутилмоқда. Бунинг учун 56 та зангори кема пишиқ-пухта тайёрланди. Шунингдек, ғўза баргини тўктириш қулай ва қисқа муддатларда ўтказилди. Бу тадбир 14 та ОВХ-28 механизми ёрдамида бажарилди. Далаларни машина теримига ҳозирлаш билан 14 та звено шуғулланди. Мавжуд зангори кемалар, трактор аравалари, юклагичлар ҳам 14 та терим-транспорт отрядларига бирлаштирилди.

Хўжалик маъмурияти ва жамоат ташкилотлари биргаликда жорий йил ҳосилини йиғиб-териб олишда ўзаро меҳнат мусобақаси шартларини ишлаб чиқдилар. Унда бригадалар, звенолар, механик-ҳайдовчилар, теримчилар, транспорт тракторлари ҳайдовчилари ўртасида алоҳида-алоҳида беллашувлар ўтказиш белгиланди. Ҳар қайсисига соврин ва мукофотлар қўйилган. Масалан, ер майдони 300 гектардан зиёд бўлган ва пахта тайёрлаш йиллик топшириғини биринчи бўлиб уддалаган бригадага кўчма Қизил байроқ ҳамда минг сўм пул берилади. Иккинчи ва учинчи бўлиб зафар қучган ҳамда режани 25 сентябргача бажарган жамоаларга ҳам мукофотлар тайинланган.

Республика Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг 1991 йил пахта ҳосилини ўз вақтида, сифатли йиғиб-териб олишда мавсум иштирокчиларининг моддий манфаатдорлигини таъминлаш борасидаги қарори барча қатори хўжалигимиз ишчиларини ҳам қувонтирди. Юқори ҳақ тўлаш далада ишлаётганларнинг қизиқишини, моддий рағбатини ошириб, йиғим-теримни ҳаво очиқ кунларда, қисқа муддатларда сифатли ўтказишга имкон яратмоқда. Бизда ҳам машинада терилган 1 тонна пахта учун 25 сўм, қўлда саранжомланган хом ашёнинг 1 килограммига 40 тийиндан ҳақ тўланмоқда.

Юқорида айтганимдек, маҳаллий шароитда асосий масъулият механизаторлар зиммасига тушмоқда. Айни кезларда машина терими ҳам, қўл терими ҳам қизғин олиб борилмоқда. Мавсумда 150—160 тоннадан хирмон уйишга бел боғлаган Мамараҳим Худоёров, Камол Қурбонов, Зуҳриддин Йўлдошев, Жўрабой Ўрозалиев сингари моҳир техника жиловкорлари ҳозирдаёқ бункердан 50—60 тоннадан дур бўшатдилар. Уларнинг ҳар бири кунига 5—7 тоннадан оқ олтин тераяпти. Шуниси қувончлики, 1990 йил якунига кўра республикамиз Президентининг Фармони билан бир гуруҳ механик-ҳайдовчилар енгил автомашиналар билан тақдирландилар. Бултур зангори кема ёрдамида 150 тонна ва ундан ошириб пахта терган Қодиржон Йўлдошев, Ўлмас Тўхтасинов, Акрам Алимов, Тиркаш Боқиев, Саидхўжа Раҳматов, ва Бахтиёр Хўжамуродовлар ана шундай мукофотга сазовор бўлдилар. Улар шу кунларда ҳам ўз машиналарини моҳирона бошқариб, хирмонга барака киритмоқдалар.

Бригада ва звенолар ўртасидаги мусобақа қизигандан қизимоқда. 14-бригададан Бахтиёр Усмонов звеноси биринчи бўлиб, 18 сентябрда режани бажарди. Мавжуд 51 гектар майдондан 75 тонна сифатли хом ашё йиғиштириб олинди. Унинг асосий қисмини механизатор Мамадали Худоёров агрегати билан саранжомлаб берди. Жамоа яна 30 тонна хом ашё тайёрлашга қарор қилди. Мусобақа шартига кўра ғолиблар кўчма Қизил байроқ ва 200 сўм пул мукофоти билан тақдирланишди.

Марра сари дадил интилаётган жамоалар кўп. Абдусамад Нишонов, Пўлат Турсунов, Жумабой Маҳмудов бошлиқ звенолар, Мамадали Эшназаров, Ўрозали Қаршибоев, Раҳим Усмонов етакчилигидаги бригадалар кун сайин суръатни оширмоқдалар. Хўжалигимиз аъзоларининг мақсади ягона: йиғим-теримни тобора қизитиб, йиллик режани 1 октябргача муваффақиятли бажариш. Сўзимизнинг устидан чиқиш учун бутун куч ва имкониятни ишга солаяпмиз.

М. АБДУҒАНИЕВ,
Зомин районидаги «Ғалаба» давлат хўжалигининг директори.

Учқўрғон районидаги Ленин номли жамоа хўжалиги механизаторлари Наманган вилоятида биринчилардан бўлиб пахтани машиналарда теришга киришдилар. Ғўза жадал парвариш қилинганлиги туфайли эртаги ҳосил етиштиришга муваффақ бўлинди. Зангори кемалар билан дастлабки теримдаёқ гектаридан 28 центнердан оқ олтин саранжомланмоқда. Хўжалик пахтакорлари ҳосилдорликни гектар бошига 32 центнер ўрнига 40 центнерга етказишга бел боғлашган. Бу ерда йиллик марраин 10—12 иш кунида эгаллаш кўзланмоқда.

СУРАТДА: хўжалик бошқаруви раиси Собиржон Бозоров (чапдан) механизатор Исоқжон Ҳакимов ва звено бошлиғи Абдулла Ҳасимов.

А. КОВТУН олган сурат.
(ЎзТАГ).

1991 „Қишлоқ ҳақиқати"нинг МАВСУМ ОЙНАСИ ТЕЛ: 33-54-33 32-54-51 32-54-52

Серқуёш Ўзбекистонимиз мустақил республика деб эълон қилинган йил ўлкамиз пахтакорлари учун серташвиш, мураккаб бошланганди. Кўкламнинг салқин келганлиги, кучли ёғингарчиликлар деҳқонларимиз ташвишига ташвиш қўшди. Уларни бартараф этиш осон кечмади. Пайкалларда мўлжалдаги ҳосилни тўплаш учун тажриба ва маҳоратни, куч ва ғайратни ишга солишга тўғри келди. Ёз бўйи қилинган фидокорона меҳнат бугунги кунда бепоён пахтазорларда лўппи-лўппи чаноқлар бўлиб очилди.

Пешона тери эвазига етиштирилган оқ олтинни нес-нобуд қилмасдан, тез ва соз йиғиштириб олиш энг долзарб вазифа ҳисобланади. Пахтакорларимиз ушбу масъулиятли мавсумга ҳар томонлама пухта тайёргарлик билан киришдилар. Айни кезларда ҳамма жойда йиғим-терим қизғин бошлаб юборилган. Бу ишни зўр уюшқоқлик, ҳамжиҳатлик билан бажараётган жойларда қувончли натижаларга эришилмоқда. Буни таҳририятимизга келаётган хат-хабарлардан, ҳар куни бўлаётган ўнлаб қўнғироқлардан яққол билиш мумкин.

Рўзномамиз ҳамиша деҳқонларнинг яқин сирдоши, маслаҳатгўйи, кўмакчиси бўлиб келган. Ўз саҳифаларида уларнинг ютуқ ва муаммоларини кенг ёритмоқда. Жорий йилда пахта тайёрлаш режасини бажарган звено ва бригадалар, хўжаликлар тўғрисида аллақачон жамоатчиликка хабар берди. Бундай илғорлар сафи кун сайин кенгаймоқда.

Долзарб мавсум тобора авжига чиқаяпти. Республикамизнинг улкан хирмонига томон йўл эндигина бошланди. Манзилга етгунга қадар зарбдорчасига меҳнат қилишга тўғри келади. Рўзномамиз таҳририяти пахтакорларимизнинг фидокорона меҳнатлари, ишдаги ютуқлари, илғор тажрибалари ҳақида мунтазам равишда, тезкорлик билан мақолалар бериб бориш мақсадида одатдагидек «Мавсум ойнаси»ни ташкил этган. Айни пайтда у қизғин фаолият кўрсатмоқда. Йиғим-терим пешқадамлари, зафар қучган жамоалар тўғрисидаги хат-хабарлар, қўнғироқ орқали берилган маълумотлар шу ерда жамланиб рўзнома саҳифасида ёритиб борилаётир.

«Мавсум ойнаси»нинг тезкорлик билан ишлаши, таъсирчан бўлиши энг аввало жойлардаги жамоатчи мухбирларимизга, муштарийларимизга боғлиқдир. Йиғим-теримнинг боришини ҳар томонлама батафсил ёритишда биз уларнинг ёрдамларига суянамиз. Пахтазорларда жасорат кўрсатаётган, ўзаро беллашувларда илғорлик қилаётган, зафар қучаётган шу куннинг қаҳрамонлари тўғрисида бизларга хат орқали ёзиб юборишингизни ва 33-54-33, 32-56-35, 32-54-51, 32-54-52 телефонларига қўнғироқ қилиб хабар беришингизни сўраймиз.

ХИРМОНГА БАРАКА! 1991

Қорақалпоғистонда ва республика вилоятларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 23 сентябргача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Режага нисбатан фоиз ҳисобида)

Вилоятлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада терилгани: Бир кунда	Шу жумладан машинада терилгани: Мавсум бошидан
Фарғона	3,58	36,65	3,77	22,63
Бухоро	3,70	32,24	2,64	11,06
Сурхондарё	2,84	21,75	3,11	15,99
Хоразм	1,66	19,13	0,74	2,47
Қашқадарё	2,88	18,42	2,94	15,03
Наманган	2,51	9,93	2,23	5,80
Қорақалпоғистон республикаси	1,33	8,19	1,07	4,24
Андижон	1,37	7,92	0,46	1,04
Самарқанд	1,22	6,12	0,71	2,43
Сирдарё	1,65	5,08	1,62	4,11
Тошкент	0,55	3,84	0,40	1,09
Жиззах	1,47	3,76	1,79	3,97
Республика бўйича	2,16	15,41	1,82	7,54

ЗАФАР ЗАВҚИ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН. Элликқалъа районидаги Орджоникидзе номли давлат хўжалиги пахтакорлари уруғлик хом ашё тайёрлаш топшириғини уддаладилар. Қабул пунктларига 800 тонна ўрнига 805 тонна сифатли оқ олтин етказиб берилди. Бу ютуққа Қорақалпоғистон халқ депутати Саидабдулла Бобожонов, Қўшабой Йўлдошев, Нуриддин Хўжаниёзов бошлиқ бригадаларнинг заршунослари муносиб ҳисса қўшдилар. Хўжаликда йиғим-терим қизғин давом эттирилмоқда. Ҳар куни 620—640 нафар киши белга этак боғлаб пахта тераяпти. Меҳнат аҳли бу йил жами 2950 тонна дурдона тайёрлашга бел боғлаган.

* * *

ҚАШҚАДАРЁ. Баҳористон районидаги боғдорчилик-ғаллачиликка ихтисослашган «Олтин бошоқ» давлат хўжалиги чўлқуварлари бу йил 140 гектар майдонда пахтадан юқори ҳосил етиштирдилар. Йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказаётган заршунослар қисқа муддат ичида режадаги 200 тонна ўрнига 220 тонна оқ олтинни йиғиштириб олдилар. Хирмоннинг 90 фоизи зангори кемалар ёрдамида бунёд этилди. Моҳир механизатор Илҳом Ҳайитов пўлат этакдан ҳозиргача 50 тонна хом ашё бўшатди. Муродилла Рўзиев, Ашурбой Наврўзов, Актам Шарипов, Ғайбулла Асадов бошлиқ ижарачи звенолар умумютуққа катта улуш қўшишди. Эндиликда 400 тонналик маррани эгаллаш учун кураш олиб борилмоқда.

* * *

Шу райондаги «Партия XXVII съезди» давлат хўжалигининг Янгибой Холбоев бошлиқ бригадаси аъзолари гектаридан 27 центнердан хирмон кўтариб, дастлабки довондан ошдилар. 35-давлат хўжалигидан Нормурод Беккаев бригадаси чўлқуварлари эса қабул пунктига 51 тонна ўрнига 59 тонна аъло нав пахта топширди.

РЕСПУБЛИКА ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов 21 сентябрь куни Тошкентдаги ҳинд савдо кўргазмасида иштирок этаётган Ҳиндистон Республикаси ҳукумат делегациясини қабул қилди. Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Альфред С. Гонсалвес, Ҳиндистон ташқи ишлар вазирининг ўринбосари Арундхати Гхош, Ҳиндистон Республикасининг Тошкентдаги бош консули Ашок Мукержи қабулда ҳозир бўлдилар.

Тошкентда ҳинд саноат кўргазмасининг очилиши икки томонлама иқтисодий алоқаларни кенгайтиришга имкон бериши таъкидланди.

И. А. Каримов Ҳиндистонга ташриф буюрганидан сўнг шу мамлакат ҳукумати Ўзбекистоннинг иқтисодий ва ўзга имкониятларига зўр қизиқиш билан қарашини сезганлигини айтди. Бу эса савдо-иқтисодий, маданий, илмий алоқаларни кенгайтириш учун яхши истиқболлар очади. Ўзбекистон мустақиллиги эълон қилинганлиги икки томонлама алоқаларни ривожлантиришга янги омил бағишлайди.

Ҳинд меҳмонлари Ўзбекистоннинг иқтисодий мустақилликка интилишини, республика ҳукуматининг халқ фаровонлигини оширишга, тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган қатъий йўлини юқори баҳоладилар.

Иккала томон турли соҳаларда фаол ҳамкорлик қилиш истагини билдирди.

Суҳбатда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов, Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Ш. Н. Маҳмудова қатнашдилар.

Савдо-саноат доиралари намояндалари билан учрашув

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов 21 сентябрь куни Франция савдо-саноат доиралари делегациясини қабул қилди. Делегация таркибида СФТД фирмасининг президенти Мишель Фишет, Сорасо фирмасининг тижорат директори Филип Буржуа, БМТ озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик ташкилоти тараққиёт ва музокаралар халқаро катта маслаҳатчиси Иван Петрофф, «Трансфертехнолоджи» фирмасининг президенти Марк Комбель бор.

Суҳбат чоғида Ўзбекистон чет мамлакатлар билан иқтисодий алоқаларни ривожлантириш учун бой табиий-хом ашё имкониятларига эга эканлиги таъкидланди. Бир қанча фирмалар билан ана шундай алоқалар йўлга қўйилди.

Ҳар иккала томон пахта етиштириш чиқитларидан фойдаланишга алоҳида қизиқиш билдирди. Француз фирмалари бу соҳада муайян тажриба тўплаган. Уларга қўшма корхона барпо этиб, бизнинг ишчилар ва мутахассисларимизга ўргатишни йўлга қўйиш, янги технологияларни жорий этиш таклиф қилинди. БМТ вакилининг Орол денгизининг қуриб бораётган тубини, саҳро минтақаларини ўсимликлар ёрдамида мустаҳкамлашга доир таклифи қизиқиш уйғотди.

Франция фирмалари билан иқтисодий муносабатларни ривожлантиришнинг бошқа имкониятлари ҳам кўриб чиқилди.

Суҳбатда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов, Ўзбекистон Республикаси ташқи савдо ва хорижий алоқалар давлат комитетининг раиси У. Т. Султонов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ТАЪСИС ЙИҒИЛИШЛАРИ

Тошкентда Ўзбекистон Республикаси деҳқончилик-саноат мажмуини моддий-техникавий таъминлаш ва техникани созлаш давлат-кооператив комитети—«Узсельхозснабремонт»нинг таъсис мажлиси бўлди.

Янги тузилган комитет олдига ҳозир вужудга келган иқтисодий шароитда Ўзбекистон деҳқончилик-саноат мажмуи бутун машина-трактор паркини ишончли ремонт қилиш ва эҳтиёт қисмлар ҳамда агрегатлар билан узлуксиз таъминлашдек муҳим вазифа қўйилмоқда. Бунинг учун тармоқни ташкил этиш ва бошқаришга янгича ёндашиш, бозор муносабатларида самарали ишлай оладиган ишлаб чиқариш тузилмаларини барпо этиш зарур, деб таъкидланди нутқларда.

Йиғилиш қатнашчилари ремонт корхоналари ишини барқарорлаштиришга қодир бўлган республикада қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилиш учун зарур ускуналар, узеллар ва деталларни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, мамлакатнинг бошқа минтақалари билан биргаликда қўшма корхоналар барпо этиш, қўшни республикалардаги шу турдаги хизматлар билан бевосита алоқалар ўрнатиш каби бир қанча аниқ чора-тадбирларни таклиф этдилар.

«Узсельхозснабремонт» комитети зиммасига иқтисодий мустақиллик олган вилоят бўлинмалари ишини мувофиқлаштириш идораси вазифаси ҳам юклатилмоқда. Барча тузилмалар билан пухта баҳамжиҳат ҳаракат қилиш, тармоқни тўла компьютерлаш кўзда тутилган.

Таъсис йиғилишда Р. Ҳ. Ҳусанов комитет раиси этиб сайланди.

* * *

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги жамоа хўжаликларидаги қурилиш жумҳурият давлат-кооператив бирлашмаси — «Узколхозстрой» мустақил ҳуқуқий мақомга эга бўлди. Бирлашманинг Тошкентда бўлиб ўтган таъсис йиғилишида шу ҳақда маълум қилинди.

Бир вақтлар қудратли пудрат ташкилоти бўлган ушбу қурилиш ташкилоти беш йил олдин «Узагрострой» бирлашмаси таркибига киритилган эди. Натижада техника-ишлаб чиқариш базаси, малакали мутахассислар, жумҳурият жамоа хўжаликларини обод қилиш хусусида тўпланган тажрибанинг анчасидан маҳрум бўлинди. Йиғилиш қатнашчилари таъкидлаганларидек, эндиликда «Узколхозстрой» бирлашмасининг олдинги шоншуҳратини тиклаш, бунинг учун меҳнатни ташкил этиш ва қурилиш ишлаб чиқаришининг самарали усулларидан, фан ва техника ютуқларидан фойдаланиш зарур бўлади, жумладан, бригада пудратини мумкин қадар тез жорий этиш кўзда тутилган, деҳқонларга пулли хизмат кўрсатишни, майда фермер хўжаликларини, ёрдамчи биноларни қуриб беришгача анча кенгайтириш режалаштирилган. Шу билан бир вақтда қишлоқда турли ишлаб чиқариш ва ижтимоий-маиший иншоотлар қуриш бирлашма ишининг энг муҳим йўналиши бўлиб қолаверади.

Йиғилишда бирлашманинг ички тузилиши тасдиқланди, унинг устави қабул қилинди, раҳбар органлари сайланди. В. Ш. Камолов бирлашма бошқарувининг раиси этиб сайланди.

«Узсельхозснабремонт» комитети ва «Узқолхозстрой» бирлашмаси таъсис йиғилиши қатнашчилари ҳузурида республика Вазирлар Маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

Ўзбекгстон Республикаси Президенти ўртоқ И. А. Каримов колхозлар, совхозлар, деҳқончилик, фермерлик ва бошқа хўжаликларнинг гуруч, маккажўхори дони ва жун тайёрлашни ва давлатга топширишни кўпайтиришдан иқтисодий манфаатдорлигини ошириш мақсадида ўз қарори билан қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ана шу турларига амалдаги харид нархларини кўтарди.

1991 йил ҳосилидан бошлаб гуруч (оқланмаган) нархи ўртача икки баравар, маккажўхори дони нархи эса бир ярим баравар оширилди.

Шу йилнинг 1 сентябридан жуннинг амалдаги харид нархлари 1,75 баравар оширилди.

Бу тадбир колхозлар ва совхозларнинг моддий-техника ресурсларига тобора ошиб бораётган харажатлари ўрнини қоплаши, хўжаликларнинг рентабелли ишлаши ва давлат жамғармаларига гуруч, маккажўхори ва жун етказиб бериш учун шароит яратиш мақсади билан боғлиқдир.

Қабул қилинган қарор Қорақалпоғистон республикаси Вазирлар Кенгашидан, вилоят ижроия комитетларидан, Қишлоқ хўжалиги вазирлигидан, Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги фанлари академиясидан, «Узплодоовощвинпром»дан, республика деҳқончилик саноати комплексининг бошқа вазирликлари ва идораларидан республика ҳукумати тасдиқлаганидан кам бўлмаган ҳажмларда гуруч, маккажўхори дони ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ўз вақтида тайёрлаш ва давлатга топшириш юзасидан чора-тадбирлар кўришни талаб этади.

ЎЗБЕКИСТОН—ҲИНДИСТОН: ҲАМКОРЛИК КЕНГАЙМОҚДА

20 сентябрь куни Ўзбекистон Республикаси Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида Тошкентда Ҳиндистон савдо кўргазмаси тантанали суратда очилди. Бу кўргазма Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг Ҳиндистонга расмий ташрифи чоғида эришилган битим ва Ҳиндистон савдо ярмаркалари бошқармаси билан Ўзбекистон Республикаси савдо-саноат палатаси ўртасида имзоланган ҳужжатга мувофиқ ўтказилмоқда.

Кўргазманинг очилишида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов ва Ҳиндистон савдо ярмаркалари бошқармаси раиси М. Рўза нутқ сўзладилар.

Кўргазманинг очилишида Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Ш. Н. Маҳмудова, Ҳиндистон Республикаси ташқи ишлар вазирининг ўринбосари А. Гош, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси А. Гонсалвес, Ҳиндистон иқтисодиёт вазири Н. Сен, Ҳиндистон Республикасининг Тошкентдаги бош консули А. К. Мукержи, бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

Шу куниёқ оммавий-ахборот воситалари вакиллари учун журналистлар билан учрашув уюштирилди.

65 та етакчи фирма ва компаниянинг моллари намойиш этилаётган Ҳиндистон савдо кўргазмаси сентябрь ойининг охиригача давом этади.

(ЎзТАГ).

Ташаббус изидан

ҲАЁТ КЎЗГУСИ

Ижтимоий ҳаётимизда қишлоқнинг муносиб ўрни бор. Қишлоқ деганда аввало, кеча-кундуз далаларда, пахта пайкалларида, қир ва адирларда, боғ-роғларда меҳнат қилаётган, ризқ-рўз яратаётган кишилар кўз олдимизга келади. Чанг-тўзонга қоришиб меҳнат қилиш, сарпойчан бўлиб экин суғориш, мол боқиб гўшт, сут етиштириш ва уларни нестнобуд қилмай халқимизга етказиб бериш осон кечадиган жараён эмас. Бунга фақат деҳқонгина бардош беради. У ерни яшнатиш, диёрни гуллатиш ниятида роҳатфароғатидан кечади. Ўз тақдирини мамлакат, авлодлар тақдири билан боғлайди.

Қишлоқ ҳаётини меҳнат кишиси ташвишларини, орзуумидларию изтиробларини, мамлакат иқтисодиётига қўшаётган ҳиссасини рўзномаларда чоп этилаётган мақолалардан билиб оламиз. Қишлоқ аҳлининг ташвишлари ҳақида узоқ йиллардан бери қайғуриб келаётган оммавий ахборот воситаларидан бири — «Қишлоқ ҳақиқати» кишиларнинг маънавий суянчига, яқин маслаҳатчисига айланиб бормоқда. Рўзнома мухлислари, муштарийлар ҳар вақт унинг саҳифаларидан ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб топадилар, уни ўзларининг яқин маслаҳатчиси деб биладилар. Деҳқончилик саноати мажмуидаги илғор иш усуллари, меҳнатни ташкил қилишнинг янги шакллари, моддий рағбатлантиришнинг ҳаёт синовидан ўтган, ўтаётган мақбул кўринишлари ва бу соҳадаги илғор тажрибаларнинг рўзномада ёритилиши қувончлидир. Пахтачилик, чорвачилик, полизчилик, сабзавоткорлик, картошкакорлик, боғдорчилик, узумчилик, тамакичилик каби барча тармоқларда жон куйдириб ишлаётган миришкор деҳқонлар, мутахассислар, раҳбар ходимларнинг фаолияти, уларни қийнаётган муаммоларга рўзномадан доимо кенг ўрин бериб келинмоқда.

Сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш, оби ҳаётнинг тириклик учун тутган ўрни, ирригация ва мелиорация ишларидаги аҳвол, замин ҳосилдорлигини ошириш, она табиат муҳофазаси сингари долзарб мавзулар рўзноманинг кундалик ташвишига айланган.

Ватанимиз тарихи ва унинг ўрганилмаган саҳифалари, туркона табобатчилик, миллий урф-одатларимиз, Шарқнинг буюк мутафаккирлари, маънавий мерос ва қадриятларимиз ҳақида ҳам етук олиму фузалloларимизнинг қатор салмоқли мақолалари чоп этилмоқда. Бу эса рўзноманинг ўқимишли, қизиқарли чиқишини таъмин этаётир, йилдан-йил обуначиларининг кўпайишига олиб бораётир. Ўтган йил хўжалигимиз бўйича 500 дан ортиқ киши унга обуна бўлган эди. Бу йил ҳам ишчиларимиз, инженер-техник ходимларимиз ва барча мутахассисларимиздан 500 киши газетага ёзилди. Улар орасида уруш ва меҳнат фахрийлари, кўп болали оилалар ва бошқалар бор. Эшмурод Аҳмедов, Турсун Шомуродов, Темур Жумаев, Дилбар Худойбердиева, Дилором Маликова, Муаззам Тилакова, Қурбонжон Қурбонова, Дилором Мирзаевалар шулар жумласидандир.

Иқтисодиётимиз бундан уч-тўрт йил аввал унчалик яхши бўлмаган эди, ҳозир қаддимизни кўтариб олганмиз. Бултур пахтадан уч миллион беш юзу қирқ олти минг сўм соф фойда олдик. 2400 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 29,2 центнердан ҳосил кўтариб, давлатга 7011 тонна хом ашё сотдик. Бу режадагидан 711 тонна кўпдир. Чорвачиликдан келаётган даромад ҳам чакки эмас. Давлатга 110 ўрнига 112 тонна гўшт, 534 ўрнига 568 тонна сут сотдик. Ғалла, пилла, сабзавот ва узум етиштириш топшириқлари ҳам яхши адо этилаяпти. Эндиги куч-ғайратни пахта планини бажаришга қаратганмиз. Далаларда ҳосил чўғи ёмон эмас. Йиғим-теримга ҳозирлик пухта бўлди. Терим машиналари мавсумга шайлантирилди. Фикримча, бу йил ҳам пахтадан даромадимиз дуруст бўлади.

Қишлоқ меҳнаткашларини ижтимоий муҳофаза қилиш, уларнинг турмушини яхшилаш, иқтисодиётни янада кўтариш мақсадида бир қатор тадбирларни амалга оширдик. Жумҳурият Президентининг фармонига биноан ўтган ва шу йилнинг ярмигача 389 хонадонга уйжой ва томорқа учун 190 гектар ерни тақсимлаб бердик. 50 кишига 350 бош қорамол, 50 бош қўй, 400 бош парранда сотдик. 843 оила ем-хашак билан таъминланди. Қувончлиси шуки, яқинда хўжалик ҳудудида истиқомат қилувчи 2547 хонадонга 100 килограммдан дон берилди.

Иқтисодиётнинг кўтарилиши меҳнат кишисининг моддий ва маънавий юксалишида муҳим омил бўлиб, унинг ҳар томонлама ривожланишини таъминлайди. Маънавий омиллар иқтисодий омилларга боғлиқ. Хўжалигимизда яшовчи, меҳнат қилувчи кишилар буни яхши тушунадилар ва идрок этадилар. Қишлоқ меҳнаткашларининг маънавий юксалишида уларнинг севимли рўзномаси — «Қишлоқ ҳақиқати» ёрдам беришига шубҳа йўқ.

Т. ХОЛМУРОДОВ,
Ульянов районидаги «Ўзбекистон комсомоли 50 йиллиги» давлат хўжалигининг директори.

Бекобод районидаги Алишер Навоий номли жамоа хўжалиги чорвадорлари режани ҳар йили ошириб адо этиб келишаяпти. Бунда мусобақа муҳим омил бўлмоқда. Фермада омилкор ёшлар кўп. Шулардан бири Дилфуза Мадиёровадир. У бузоқларни рацион асосида парваришлаб, семиз ва соғлом ўсишини таъминлаяпти.

СУРАТДА: пешқадам чорвадор Д. Мамадиёрова.

Б. САФАРОВ олган сурат.

ЯХШИЛАРДАН БИРИ

Хоразмда олтита паррандачилик корхонаси бор. Тухум етиштиришга ихтисослашган Хива паррандачилик фабрикаси энг яхшиларидан биридир. Ушбу хўжаликнинг собиқ зоотехниги, ҳозир вилоят деҳқончилик-саноат уюшмасининг паррандачилик бўйича бош зоотехниги М. Саъдуллаев муваффақиятлар сирини шундай изоҳлади:

— Хива паррандачилик фабрикаси жумҳурият «Узптицепром» ишлаб чиқариш бирлашмаси таркибида энг навқирон корхонадир. У уч йил илгари Қизилқум бағридан тортиб олинган ерларда ташкил этилди. Комплекс қурилишида фаол иштирок этган муҳандис-механик Р. Мадраҳимов корхонага етакчи бўлди. Ҳозир ҳам у ушбу лавозимда ишламоқда. У кишиларни жипслаштириб, олдинда турган вазифаларга сафарбар қила олади. Мутахассислар ҳам пишиқ-пухта ишлашади.

Фабриканинг ютуқларга эришиши боиси шундаки, бу ерга аввал-бошданоқ товуқларни ўстириш ва боқиш қоидаларига изчил риоя қилинади. Барча кузатиш ва санитария тадбирлари вақтида ўтказилади. Товуқларнинг талофат кўрилиши белгиланган меъёрдан кўп эмас. Касалликларга йўл қўйилмайди. Шу сабабли 156 минг товуқнинг маҳсулдорлиги яхши бўлмоқда.

ЭЛ ИШИГА КАМАРБАСТА

Маъруфхон ака Убайдуллаев билан учрашиб, дардлашишимизга сабабчи бўлган пиллачилик агрономи Қодиржондан жуда мамнунман. Биз автобусда Марҳаматга кетаётиб савдо хизмати, унинг ходимлари ҳақида гаплашиб борардик. Бу хусусда кўпчиликнинг фикри бир жойдан чиқавермайди. Ўшанда Қодиржон Сиз ҳақингизда оғзидан бол томиб гапириб қолди. Мен дарҳол унинг фикрини рад қилдим:

— Қўйсангиз-чи, савдо ходимидан қачон фаришта чиқибди. Кўнгил яқинроқдир, — дедим.

У ранжиган оҳангда:

— Шунақа-да, ишонмаяпсиз. Бир суҳбатлашиб, ишлари билан танишиб кўрганингизда у киши ҳақида бунақа фикрлашга истиҳола қилардингиз, —деди-да мавзуга чек қўйди.

Буни қарангки, марказга бориб автобусдан тушибоқ Сиз билан дийдорлашиб ўтирибмиз. Чеҳрангизга бир назар ташладиму, йўлдаги фикримдан дафъатан қайтгандай бўлдим. Николай Чернишевскийнинг талабалигимда миямга муҳрланиб қолган бир гапи хаёлимда ялт этди: «Ҳақиқий ҳаёт кишининг чеҳрасидан кўриниб туради, кўзларидан, айниқса равшан кўриниб туради...».

Маъруфхон ака, Сизга мактуб ёзиш ниятим йўқ эди. Биласизми, Сизни кўриб, суҳбатлашиб, ишларингиз билан танишиб қайтганимдан кейин ҳам савдо ходимлари ҳақидаги фикрим ўзгариб қолгани йўқ. Шу ёшга кириб у ёки бу шаклда ўзини ўзгаларга ёмонлайдиган одамни жуда кам учратганман. Камина ҳам бу қусурдан ҳоли эмас.

Кейинроқ турли сабаблар билан Сиз ҳақингиздаги мулоҳазаларим давом этаверди. Бир йиғинда Марҳамат тумани матлубот жамияти бошқаруви раиси Набижон ака номингизни фахрланиб тилга олди. Шундан сўнг ўзим ҳам қизиқиб қолдим. Савдо ходимлари ҳақидаги хулосаларим мувозанати бузила бошлади.

Неға бизлар бир кишининг қорасини касбдошларининг барчасига дабдурустдан суркашга ўрганиб қолганмиз-а? Бир орган ходими тартиб-қоидани талаб қилса, «буларнинг ҳаммаси шунақа тил уқмас» деймиз. Қайсидир ҳаким совуққонлик билан қабул қилиб, дардимизни даволамаса, «врачларнинг ҳаммаси ҳам шунақа. Узатмасанг яхшироқ қарамайди» деган гапни айтамиз. Олий илмгоҳларнинг муаллимлари эса ҳамманинг назарида порахўр. Наҳотки уларнинг ичида яхшилари бўлмаса, деб ўйланаман. Йўқ, бор. Бўлмаса олам ағдар-тўнтар бўлиб кетарди. Бору кўрмаймиз, баъзан кўришни истамаймиз.

Савдо ходимлари, халқ тили билан айтганда магазинчилар ҳақида қандай ўйлашимизни асти қўяверинг. Уларнинг ҳаммасини энидан ҳам, бўйидан ҳам, тош топилмаса қоғоздан ҳам уриб қолувчилар деган фикрдан кўпчиликни қайтаришга уриниб кўрингчи. Овора бўласиз. Лекин мана ўзингиз айтинг-чи, сизнинг касбдошларингиз орасида яхши, ҳимматли, поклари йўқми. Талайгина улар. Бироқ улар ҳам нопок касбдошларингизнинг касрига қолиб келишаётир.

Умр йўлингизга назар ташладиму сиз ҳақингизда шошқалоқлик қилишдан ўзимни тийдим. Бундан роса 41 йил муқаддам қадрдон қишлоғингиз Қорақўрғонда, Йўламонтолда эски бинонинг ари уясига тўла хонасида магазинчи бўлиб иш бошлаганингизни кўз олдимга келтирдим. Худди шу нуқтада сиз ҳақингиздаги фикрим бирдан тиниқлашиб кетди. Нега? Негаки, ўша 1950 йилларда савдо ишига илашганларнинг неча фоизи жазо муддатларини ўтамаганлар қаторида бормикин? Неча нафари ярим аср давомида бу соҳада қоқинмай келди экан? Қанчаси бугунги кунда ҳам мен савдо ходимиман, деб бошини мағрур тутиб сўзлай оларкин?

Шуларни ўйладиму сизнинг виждон ва садоқатингизга рўбарў келгандай бўлдим. Бошқаларни билмадиму менинг фикрим шундай. Савдо соҳаси доми кучли тегирмон. Шунга қувондимки, ундан юзи ёруғ чиққанлар ҳам талайгина. Сизнинг шулар қаторида эканлигингиз мактуб битишимга даъват этди.

Қирқ бир йилдан бери касбингизга доғ туширмай эл хизматига камарбаста бўлиб келаётганингиз таъкидга лойиқ. Олтмиш йиллик муборак тўйингизни бутун марҳаматликлар очиқ чеҳраю, ширин калом билан ўтказишибди. Сизни бу айёмга самимийлигингиз, эл хизматини муқаддас билганингиз, инсонлар ҳақига хиёнат қилишдан ўзингизни тия олганингиз, ҳалол меҳнатингиз билан оила тебратганингиз олиб келибди.

Мана, бугун ҳам сафдасиз. 11-хўжалик моллари магазини мудири сифатида Марҳаматнинг 13 минг аҳолисига хизмат қилаяпсиз. Шогирдларингиз кўп. Қаерга борсангиз одамлар сизни «Келинг, Маъруфхон ака, қани юқорига ўтинг» дейишаяпти. Шунинг ўзи ҳам юракларни қувонтиради. Ишни ижара усулида олиб бораётган экансизлар. Ўтган йили жамоангиз аҳолига 900 минг ўрнига 1 миллион 160 минг сўмлик хизмат кўрсатиб, 102 минг сўм соф даромад олибди. Шу маблағнинг 42 минг сўми ўзларингизга қолибди. Бу йилги режаларингиз аҳолига 1 миллион 200 минг сўмлик хизмат кўрсатиш экан. Ният соф бўлгандан кейин бунинг ҳам адо этилиши шубҳасиз.

Яқинда яна бир қизиқ воқеага дуч келдим. «Октябрь 50 йиллиги» жамоа хўжалигига йўлим тушганди. Жамоа бошқаруви раиси Маҳаммадрўзи Ўринов билан суҳбатимиз пиллачилик соҳасига келганда у донгдор пиллакорлар ҳақида айниқса мароқ билан гапириб берди. Эътиборхон аяни айниқса кўп таърифлади. Қаҳрамон она. Жуда ишонган пиллакоримиз, деб қолди. Буни қарангки, Эътибор ая Сизнинг умр йўлдошингиз экан. Раис ёддан айтиб берди. Бухгалтердан ҳисоб-китоб қилдириб, ён дафтарига алоҳида қилиб ёзиб олибди. Ишонмасангиз мана кўринг, деб дафтарини очиб қўйди. 40 йилдан бери оила аъзоларингиз билан пилла қурти парвариш қиларкансизлар. Кейинги йигирма йили ичида 60 қути ипак қурти боқиб, салкам 8 тонна сифатли хом ашё етказиб берибсизлар. Пилладан 45 минг сўм даромад қилибсизлар. Шу сабаб бўлди-ю хонадонингизни кўриш иштиёқи туғилди. Ая билан учрашдим. Ўғилларингиздан Раҳматуллони кўрдим. Лейтенантлик формаси жуда ярашибди. Набираларингиз Саидахон, Изатулло, Омонуллоларни кўриб, бахтингиз бутунлигига ишондим. Аянинг айтишича, набираларингиз келса хонадонингизда тўй бўлиб кетаркан. Ая хонадонларингизда боғча очмоқчи экан. Сизнинг ҳам розилик билдирганингизни эшитиб, яна кўнглим кўтарилди. Сизга мактуб ёзиш нияти ана шундан кейин хоҳишдан мажбуриятга айланди.

Маъруфжон ака, сиз ҳаётингиз, меҳнатингиз, бугунги эл орасидаги обрў-эътиборингиз билан савдо ходимлари ҳақидаги фикримни ўзгартириб юбордингиз. Демак, уларнинг сафларида касбига садоқатли кишилар жуда кўп. Нопокларининг пешонасига босилган тамға уларнинг меҳнатларига соя ташламаслиги керак. Уларни ҳам улкан анжуманлар юқорисига иккиланмай ўтказиш зарур. Шунда адолат тарозиси бузилмайди.

Сизнинг 41 йиллик савдо соҳасидаги сидқидилдан қилган меҳнатларингизни, бугунги заҳматларингизни тарозининг бир палласига, иккинчи палласига эса «Савдо ходими аълочиси», бир неча фахрли ёрлиқларни қўйдиму хижолат чекдим. Туман, вилоятдаги мутасадди раҳбарларингиздан ранжидим. Борингки, жумҳуриятдаги тармоқ раҳбарлари билишмаган бўлсин. Наҳотки район ва вилоятдагилар 41 йилдан бери мураккаб ва хайрли соҳада касбингизга доғ туширмай, меҳнат қилиб келаётганингизни кўришмаяпти? Меҳнатингиз эвазига бошқа касбдаги кишилар сингари рағбатлантирилсангиз ярашади.

Бир жиҳатдан қараганда кимлигингизни эл билади. Зеро шунинг ўзи мукофотлардан олийроқ. Эл-юрт олдида ёруғ юз билан яшаш фахрланишга арзийдиган ҳаёт. Хонадонингизда болалар боғчаси очилган куни, албатта, бораман. Сизга омонлик ва тотли умр тилаб:

А. ҚОРАБОЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ИҚТИСОДИЁТ ЯНГИЛИКЛАРИ

БУЛОҚБОШИ ПОЙАБЗАЛИ

Хўжаобод районининг Булоқбоши қишлоғида Андижон пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг бўлими фойдаланишга топширилди. Бу ерда ўнлаб йигит ва қизлар ишга жойлашдилар. Марҳамат, Избоскан ва Пахтаобод районларининг қишлоқларида ҳам бундай бўлимлар яхши ишлаб турибди.

Булоқбошилик пойабзалчилар болалар ва ўсмирлар учун оёқ кийимлари, шунингдек миллий пойабзал тикиб чиқаришга ихтисослашадилар. Бу ерда йил охиригача 250 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

МАРКАЗ ТУЗИЛДИ

Навоий кон-металлургия комбинатида радиация хавфсизлиги масалалари бўйича жамоатчиликка ахборот бериш ва у билан алоқа ўрнатиш маркази тузилди. Марказ таркибига табиатни муҳофаза қилиш тадбирларида қатнашаётган етакчи мутахассислар кирдилар. Матбуотга холис хабар бериш, аҳолини тўлқинлантираётган саволларга жавоб қайтариш марказнинг вазифасидир.

Марказ ўзининг «Радиация ва инсон» деган дастлабки маълумотномасини чиқариб, уни шаҳардаги барча корхоналарга ва қишлоқ районларига юборди.

ҚУВАСОЙ ЧИННИСИ ЖАҲОН БОЗОРИДА

Қувасой чинни заводи билан Американинг «Яхши ният» фирмаси ўртасида ўзаро манфаатли савдо битими тузилди. Океан ортига ўз маҳсулотини юборадиган завод энг янги ускуналар билан жиҳозланади.

— Идишларга гул солишни автоматлаштиряпмиз, ҳозир бундай ишлар қўлда бажарилади, — деди завод бош иқтисодчиси Х. Қосимов. — Хом ашёни тежаб, маҳсулот ишлаб чиқаришни етти миллион сўмликка етказиш учун ҳаракат қилаяпмиз.

Қувасой чинни заводи Туркия фирмалари билан ҳам ҳамкорликни йўлга қўйиш ниятидадир.

(ЎзТАГ мухбири).

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ҚУРОЛЛИ ТЎҚНАШУВ

БЕЛГРАД. Ҳатто қаттиқ хоҳиш-ирода бўлган тақдирда ҳам генераллар ва Президентлар Югославияда ўзлари йўл қўйган жамоаларaро урушни осонгина тўхтата олишлари мумкин эмас. Ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги навбатдаги битим имзолланганидан кейин —бугунги кунда ҳам Хорватия отрядларининг ҳарбий казармаларга ҳужуми ва янги-янги тўқнашувлар ҳақида хабарлар келиб турибди.

ЮСФР халқ мудофааси масалалари иттифоқ котиби Велько Кадиевич чоршанба куни кечқурун Югославия юзасидан ўтказилаётган тинчлик конференциясига раислик қилувчи Лорд Каррингтонга мактуб юборди. У Хорватия томонини Хорватиядаги, жумладан, Загреб, Шибеника, Вуковаре, Петрине шаҳарларидаги бир қанча ҳарбий шаҳарчаларга ҳужумни кучайтираётганликда айблади.

Қўшинларга биринчи бўлиб ўт очмаслик тўғрисида такроран буйруқ берганимга ҳамда Хорватия маъмурларининг улар ўзлари ҳам армия билан жанг қилишни тўхтатишга интилаётганликлари тўғрисида айтган гапларига қарамай, дейилади Кадиевичнинг мактубида, айрим жойларда ҳужум янада зўр куч билан давом эттирилди.

Казармаларни қамалдан чиқариш тўғрисида аҳдлашувга эришилганига қарамай, Хорватия ҳудудидаги барча ҳарбий иншоотлар, шу жумладан госпиталлар қамал ҳолатида турибди ёки уларга сув ва электр энергияси берилмаяпти. Ҳозир армия ҳамма вақт ўзини тийиб келаётганлиги ҳақида эмас, балки ҳарбий хизматчиларнинг ҳаётини ҳимоя қилиш зарурлиги тўғрисида гап бормоқда.

Ҳозир Югославияни уруш гирдобига тортишни хоҳлаётган кишилар эс-ҳушларини йиғиб олиб, ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги шартномага риоя қиладиган охирги соат келди, дейилади мактубда.

Югославия оммавий ахборот воситалари мухбирларининг ҳарбий ҳаракатлар бўлаётган ерлардан юборган хабарларига қараганда, Адриатика соҳилидаги Шибеник шаҳри остоналарида турган Югославия армиясининг бўлинмалари бугун Хорватия отрядларининг навбатдаги ҳужумини даф этганлар. Механизациялашган колонналар Югославия халқ армиясининг бу шаҳарда қамал қилинган гарнизонига ёриб киришга уринмоқдалар.

Госпич шаҳрида бўлган қаттиқ тўқнашувлар қўл жанггигача бориб етди. Бу шаҳарда ҳам Югославия халқ армиясининг гарнизони қамал қилиб олинган.

Германия Федератив Республикасида, айниқса унинг шарқий минтақасида ишсизлар сони кўпайиб бормоқда. Мутахассисларнинг фикрича бу Германияни бирлаштириш муаммолари билангина боғлиқ бўлмай мамлакат ғарбида, хусусан АҚШда иқтисодий аҳволнинг оғирлашганлиги билан боғлиқдир.

СУРАТДА: собиқ ГДР ҳудудидаги ишсизлар биржасида навбатда турганлар.

(ТАСС).

СЎНГГИ СОАТДА

БОНН. ГФР канцлери Гельмут Коль билан Испания ҳукуматининг раиси Фелепе Гонсалес Маркес Совет Иттифоқига ёрдам беришни кўпайтириш зарур, деб айтдилар. Испания ҳукуматининг бошлиғи Берлинга бораётиб Бонида қисқа муддат тўхтаб ўтди. У Берлинда социалистик интернационал раёсатининг мажлисида қатнашади.

●

ВАРШАВА. Бугун Гданьск шаҳрида Болтиқбўйи шаҳарларининг анжумани очилди. Унда Германия, Дания, Латвия, Литва, Норвегия, Польша, Совет Иттифоқи, Финляндия, Эстония ва Швециядаги 40 га яқин шаҳар вакиллари қатнашмоқдалар. Анжуман қатнашчилари иқтисодиёт, экология, фан ва маданият соҳасида минтақа ҳамкорликдаги ҳаракатларни мувофиқлаштириш лозим бўлган Болтиқбўйи шаҳарлари уюшмасини таъсис этиш режалаштирилмоқда.

●

ВАШИНГТОН. Америка Қўшма Штатлари подшо Фаҳднинг илтимосига биноан Саудия Арабистонига «Пэтриот» деб аталган бир неча зенит ракета мажмуини юбориш ниятидадир. АҚШ Мудофаа вазирлигининг расмий вакили Пит Уильямс пайшанба куни шуни маълум қилди. «Президент Бушнинг чоршанба куни айтганларига қараганда, яқин орада «Пэтриот» ракеталари мажмуи Саудия Арабистонига жўнатилади», — деб уқтирди у. Лекин бу ерда зенит ракета мажмуидан қанчаси жойлаштирилиши ҳақида хабар қилишдан бош тортди. Бу масала икки мамлакат ҳарбий маҳкамалари даражасида ҳал этилади. Уильямс ракеталар мажмуига Америка ҳарбий хизматчилари хизмат қилишини айтди.

●

ПАРИЖ. Югославияга бир-бири билан курашаётган томонларнинг розилигисиз тинчликни сақловчи Европа ёки халқаро кучларнинг юборилишига «Сербияга қарши босқинчилик деб қаралади». Сербия парламентининг раиси Александр Бокачевич бугун Страсбург шаҳрида журналистларга шуни маълум қилди. У Европа Кенгаши парламент ассамблеясининг сессиясида Югославиядаги бошқа республикалар қонун чиқарувчи органларининг бошлиғи сифатида ҳам қатнашмоқда. Бокачевич Европа Ҳамжамиятининг тангликни тинч йўл билан бартараф этиш борасидаги куч-ғайратларини қўллаб-қувватлаётганини уқтирди. Айни вақтда у «Югославия таркибидаги халқларгина унинг тақдири тўғрисида қарор қабул қилиши мумкинлигини» таъкидлади.

●

ХАРАРЕ. Африка миллий конгресси, Жанубий Африка ҳукумати ва «Интака фридом парти» Зулус ташкилоти мамлакатнинг келажакдаги қонуний тузуми тўғрисида зудлик билан музокаралар бошлашга тайёр эканликларини айтишди. Озодлик ҳаракатининг расмий вакили Пенуал Медуна пайшанба куни шуни маълум қилди. У Йоханнесбургда журналистлар билан учрашувда сўзга чиқиб қуйидагиларни таъкидлади: ноирқий демократик жараёнга ўтиш барча манфаатдор томонлар иштирокида «кўп партияли анжуманни» ўтказиш билан бошланиши лозим. Ундан кейин таъсис ассамблеясига ялпи сайловлар бўлиши керак, таъсис ассамблеяси Жанубий Африканинг янги асосий қонунини тасдиқлайди.

●

БМТ. «Совет Иттифоқи БМТнинг аъзоси бўлиб қолади ва Хавфсизлик кенгашидаги доимий ўрнини сақлайди», — деди бу ерда журналистлар билан пайшанба куни бўлган учрашувда Россия Президентининг шахсий вакили Валерий Бурков. У Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг конференциясида РСФСР делегациясига бошчилик қилмоқда. Конференция Чернобиль атом электр станциясидаги авария оқибатларини бартараф этишдаги халқаро ҳамкорлик мақсадларига кўнгилли бадаллар йиғиш бошланганини эълон қилишга бағишланган. Конференция 20 сентябрда бўлди. «Россияга келганда у ҳам Украина ва Белоруссия сингари БМТ аъзоси бўлишдек маънавий ҳуқуққа эгадир, деб ҳисоблайман. Бироқ Совет Иттифоқидаги ҳозирги аҳволни ҳисобга олиб, Россиянинг БМТга кириши тўғрисидаги масалани кўтаришга вақт эртадир», — деди В. Бурков. Россиянинг сиёсати Иттифоқни сақлаб қолишга қаратилган ва бу масала бошқа республикалар билан келишиб олинганидан кейингина ўртага қўйилиши мумкин, деди у. «Мабодо барча республикалар БМТга киришни хоҳласа, унда, чамаси, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ўзи республикаларнинг ҳаммасини қабул қилишга тайёр ёки тайёр эмаслигини ҳал қилиши керак бўлади», — деб таъкидлади В. Бурков.

Бор бўлсин яхшилар

БАХТУ—САОДАТ СОҲИБИ

Абдусаттор ота Султонов пири бадавлат нуронийлардан. Отахон Қорадарёга яқин Каттабулоқ қишлоғида истиқомат қилади. Дилкаш, чеҳрасидан меҳр ёғилиб турувчи бу отахон билан суҳбатлашиб, ҳузур қиласан, киши.

— Биз кексалар, Умрингиз узоқ бўлсин, деган гапни кўп айтамиз, — деди ота. —Узоқроқ умр кўриш, яхши ном олиш учун енгил-елпи ишларга берилмаслик, ҳалол меҳнатдан бўйин товламаслик керак. Қайси бир соҳада бўлмасин, ҳалолу пок яшаган киши кам бўлмайди. Аҳилликдан ўзасан, жоҳилликдан тўзасан, деганлар донолар. Ўзини қадрлаган киши ўзганинг қадр-қимматини топтамайди.

Ҳаётда ўз ўрнини меҳнат, билим, ҳунар орқасидан топган киши эл-юртда обрў қозонади. Бунга Абдусаттор отанинг ҳаёт йўли мисол. У аввал Оржоникидзе номли ҳозирги «Коммунист» жамоа хўжалигида, кейинчалик «Бўстон» давлат хўжалигида ишлади. Пахтачилик, емхашак етиштириш бригадаларига бошчилик қилди. Ер тилини яхши билгани, одамлар қалбига йўл топа олгани учун режаларни йилма-йил бажариб борди. Ишончни оқлади. Иззат-ҳурмат билан пенсияга чиқди.

Ҳозир отахон бахтли кексалик гаштини суряпти. Ёши саксон иккида, тетик ва бардам. Кексаман, деб уйда ўтиришни ўзларига эп кўрмайдилар. Ҳар бир ишда бошқош, маслаҳатгўй. Маҳалла марказини ташкил этиш, чойхона қуриш, масжидни таъмирлашда ёрдамини аямади. Нафақа пулидан бир қисмини савобли иш учун сарфлади.

Суҳбатимиз мавзуси оила, фарзанд тарбияси, қайнона-келин ўртасидаги муносабатларга бурилди.

— Биз оғир йилларда яшадик, қийинчиликларни бошдан кечирдик, — деди отахон вазминлик билан. — Ҳозирги ёшлар ҳар жиҳатдан бахтли. Уларнинг эркин меҳнат қилишлари, билим олишлари, бўш вақтларини фойдали ўтказишлари учун ҳамма нарса муҳайё. Турмуш тарзимизнинг афзалликлари ҳам мана шунда. Баъзан янги турмуш қурган оилаларда ўзаро келишмовчиликлар, ажралишлар ҳақида эшитиб қолсам, хуноби ошади. Айрим қайнона ва қайноталар келин ёки куёв боланинг ишини ёқтиришмайди. Улар ёшларга ўргатиши, маслаҳат беришлари зарур. Ҳамжиҳатлик бор жойда барака бўлади.

Абдусаттор ота билан турмуш ўртоғи Ғазинахон хола аҳиллигини кўриб, ҳавасингиз келади. Улар олти қиз, икки ўғилни тарбиялаб, вояга етказишди. Ҳаммаси уйли-жойли. Бир-бирлари билан аҳил-ҳамкор.

Оила бошлиқлари келинлари — Манзура ва Жамилахонлар ҳақида илиқ гапларни эшитдик. Қизларининг ҳаммаси маҳаллалардаги қўшни оилаларга келин бўлиб тушган. Келинлари ҳам шу маҳалланинг ўзидан. Тўнғичи Равзахон опа ўн фарзандни тарбияламоқда. У Қаҳрамон она. Яна бир қизининг 12 ўғил-қизи бор.

— Невараларим кўп, — деди отахон. — Абдуғаффор, Азизбек, Авазбек, 54 нафар. Чевараларим 23 нафарга етди. Булар менинг бахту тахтим.

Фарзандлар, неваралар-чеваралар йиғилишгудек бўлса, хонадон мисоли тўйхонага ўхшаб кетади. Ўнта бўлса ўрни бошқа деганларидек, оила бошлиқлари бир-биридан ширин сўзларини, маслаҳатларини аяшмайди.

Шу йил бир гуруҳ юртдошларимиз ҳаж сафарида бўлишди. Улар орасида Абдусаттор ота ҳам бор эди. Бир неча кун давомида унинг хонадони ниҳоятда гавжум бўлди. Қўни-қўшнилар, қариндош-уруғлар — қишлоқ аҳолиси ҳожи отани зиёрат қилиш учун келишди.

— Сафар таассуротларингиз ҳақида гапириб берсангиз.

— Бир умрга унутилмас воқеаларга дуч келдик. Маккаи Мукаррамада яшаётган ҳамқишлоқларимиз — Мўминали, унинг умр йўлдоши Фотимахон куёвлари билан Андижон томонлардан, жумладан Балиқчидан келган меҳмонларни қидириб келиб қолишди. Танишдик. Уйларига меҳмонга таклиф этишди. Меҳмон бўлдик.

Мен ўзим билан бирга Андижон дўпписи ва пичоғидан, она-ер тупроғидан, Каттабулоқ сувидан олиб борган эдим. Совғаларни уларга топширдим. Тупроқни кўзларига суртиб, булоқ сувидан ичишди. Юртни эслаб, кўзларига ёш олишди. Шунда мен Ватанга ташналик, она юрт соғинчи нақадар кучли туйғу эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим...

Отахоннинг кўзларида ёш қалқиди. Назаримда бу севинч, қувонч кўз ёши эди. Яна нимадир сўрамоқчи эканлигимни сезди чоғи шундай деди:

— Юртимизда тинчлик, тўкин-сочинлик бўлсин. Ёшларга умр, кексаларга имон берсин. Жумҳуриятимиз раҳбариятининг Ўзбекистонни мустақил давлат сифатида эълон қилишлари кўплар қатори мени ҳам тўлқинлантириб юборди. Халқимизнинг узоқ йиллар давомида кўнгилга тугиб келган орзуси ушалди. Шундай кунларга етиб келган эканман, бу мен учун катта бахтдир.

Дарҳақиқат, шундай. Отахоннинг сўзларига қўшимча қилиш қийин.

А. ВАҲОБОВ.
Балиқчи райони.

Ўлкамизда ғарқ пишиқчилик. Соҳибкорлар пешона тери эвазига етиштирилган ноз-неъматни пешма-пеш эл дастурхонига тортиқ этишмоқда. Ўзбекистон районидаги Ғафур Ғулом номли боғдорчилик ва узумчилик давлат хўжалиги деҳқонлари ҳам мусобақада пешқадамлар сафида боришмоқда. Айниқса, совхознинг Носиржон Охунов етакчилик қилаётган бригадасида узум, мевадан баракали ҳосил олинмоқда.

СУРАТДА: жамоанинг илғор ишчилари Ўлмасхон Асқарова ва Эргашой Ҳамдамова ҳосил сифатидан мамнун.

У. ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

Миннатдорчилик

ФИДОКОР ШИФОКОРЛАР

Ҳурматли муҳарририят! Сизлардан илтимос, қизимиз Маҳлиёхон Парпиеванинг ҳаётини сақлаб қолган Избоскан район Пайтуғ болалар шифохонасининг шифокорлари Шокиржон Мирзажонов ва Ғанижон акага, ҳамширалар Муқаррамхон, Маъмура, Зоҳира ва Ҳафиза опаларга (уларнинг фамилияларини эслолмадим) ўз саҳифаларингиз орқали бизнинг миннатдорчилигимизни етказсаларингиз, беҳад хурсанд бўлардик.

Шундай жонкуяр, меҳрибон шифокорлар ҳамиша эл бахтига омон бўлишсин.

Я. МАМАЖОНОВА.

Умидворлик

КОСАМИЗ ОҚАРАДИМИ?

Ҳурматли муҳарририят! Биз Большевик район Чимбойобод жамоасида истиқомат қиламиз. Сизларга шикоят йўллашимиздан мақсад шуки, бизнинг жамоамизга давлатдан 80 минг сўм рағбатлантириш пули келган эди. Бироқ бу пул маҳсулотни етиштириб бераётган миришкорларга эмас, аксинча жамоа мансабдорларига тақсимлаб берилди.

Хўш, бу адолатданми? Аслида меҳнатни ким қилгану ҳузурини ким кўрмоқда?

Бундан ташқари жамоада яна кўплаб адолатсизликларга йўл қўйилаяптики, бу ҳол кишиларни ташвишлантирмоқда. Бош иқтисодчи Раҳим Хўжақулов ўз мансабини суиистеъмол қилиб акаси Рашид Хўжақуловга колхозда бульдозерчи бўлиб ишласа-ишламаса бир хил маош — 300 сўм белгилаган. Отаси ва бошқа қариндош-уруғларининг манфаатига ён босади. Бунақа одат жамоанинг бошқа раҳбарларида ҳам мавжуд.

Йил бошида колхоз раиси Ф. Зиёдуллаев ва бош иқтисодчи Р. Хўжақуловлар пахтанинг ҳар бир гектарига 150 сўмдан маош белгилашга ваъда берган эдилар. Лекин бу қоғозда қолиб кетди.

Биз 22 гектар майдонга пахта экиб, звено бўлиб ишлаймиз. Бироқ қанча меҳнат қилмайлик олган маошимиз рўзғорни тебратишга етмайди. Ахир, халқнинг ҳақидан ўмараётган амалпарастлар алдовига чек қўйилмаса, косамиз оқарадими?

Н. ХИТОЕВ,
Улуғ Ватан уруши II тоифа ногирони ва яна 7 имзо.

Мактуб

БОБОЛАРГА МУНОСИБ

Ҳурматли муҳарририят! Биз бир гуруҳ ўзбекистонлик аскарлар Тагонрог шаҳрида хизмат қилаяпмиз. Ўзбекистонлик йигитлар ҳам бошқа миллат вакиллари билан бир сафда ўзларининг тиришқоқлигини, матонатлилигини намоён этаяптилар. Сизларга мактуб йўллашимизнинг боиси бор.

Ҳарбийга чақирилгунимизга қадар айрим матбуот саҳифаларида ўзбек аскарларининг рус тилини билмаслиги, жисмоний чиниқмаганлиги, касалмандлиги ҳақида кўп ўқиганмиз. Бу ҳол мурғак кўнглимиздаги умид учқунларини сўндирганди. Биз бу билан матбуотда айтилган фикрларни тамомила инкор этмоқчи эмасмиз. Тўғри шундайлар ҳам йўқ эмас. Бироқ қисмнинг, полкнинг фахрига айланган Жалолиддин Мангубердининг издошлари ҳам бор.

Биз истардикки, ҳарбий хизматда ўзбек миллатининг шаънини кўтарадиган ана шундай жасур, фидоий йигитларимиз ҳақида ҳам матбуот саҳифаларида ёзилса. Бу ҳол бутун ота-оналарни, опа-сингиллару ака-укаларнинг дилини шод этган, ҳарбий хизмат остонасида турган ёшларга қувонч бахш этган бўларди.

Мана, 1992 йил учун обуна бошланиб кетди. Албатта янги йилдан рўзнома саҳифаларида ранг-баранг, ўқимишли мақолалар, сўз очерклари, айниқса, ҳарбийлар ҳаётидан дидектив ҳикоялар ҳам ўрин олса, «Қишлоқ ҳақиқати» биз, муштарийларни ғоят шод этган бўлур эди. Жумҳуриятимиз мустақил, деб эълон қилинса-да, Иттифоқимиз ҳарбий қисмларида йигитлик бурчини ўтаётган ўзбекистонликлар ҳали кўп. Биз турли миллат фарзандлари оға-инидек бўлиб кетганмиз. Тўғри, жамиятимизда юз бераётган баъзи ижобий ўзгаришлар соясида салбий ҳодисалар ҳам учрайди. Аммо булар бизнинг байналмилаллик, қон-қардошлик, мустаҳкам дўстлигимизга раҳна sололмайди.

Шуларни ҳисобга олиб «Қишлоқ ҳақиқати» рўзномаси ўзаро аҳиллик, биродарликни тарғиб этувчи мақолалар бериб борса. Ҳа, айтганча, газетанинг обуна баҳоси яна ошибди. Шундай бўлсада, кўпчилигимиз унга тўла, айримларимиз ярим йилликка обуна бўлдик.

Бир гуруҳ ўзбек аскарлари номидан, катта сержант Киёмбек АБДУСАТТОРОВ.

Иштихон районидаги Ленин номли жамоа хўжалиги пахтакорлари бу йил 1059 гектар майдонда баракали ҳосил тўпладилар. Давлатга 3.062 тонна сифатли хом ашё сотиш мўлжалланган. Ялпи хирмоннинг 60 фоизи зангори кемалар ёрдамида саранжомланади. Мавсумда 19 та терим машинасини унумли ишлатиш кўзланаётир.

СУРАТДА, моҳир механизатор Мамараҳим Абдиев. У агрегат бункеридан камида 120 тонна оқ олтин бўшатишни мақсад қилган.

Ғ. АЛИЕВ олган сурат.

МУШТАРИЙЛАР КЎПАЙМОҚДА

1992 йил учун матбуот нашрларига обуна бўлиш қизғин паллага кирди. Бу йил район бўйича 196 минг сўмлик обуна қабул қилиш режалаштирилган. Район «Союзпечать» бўлимига рўзнома ва ойномаларга обуна бўлишни истаб келувчилар сони кундан-кунга ортмоқда.

Ленин номли ўрта мактабнинг 11-синф ўқувчиси Жубаниш Адилгреев 115 сўмлик, 10-синф ўқувчиси Арслан Қўшанов 53 сўмлик ҳар хил матбуот нашрларига обуна бўлди.

Қизилқумдаги Ибрай Алтинсарин номли 4-сон мактаб жамоаси 2300 сўмлик газета-журналларга, ўқитувчилардан 30 нафари «Коммунистик енбек», 5 нафари «Бухоро ҳақиқати», 7 нафари эса «Дўстьқ-туғи» рўзномаларига обуна бўлишди.

«Звездочка» болалар боғчаси тарбиячилари 158 сўмлик, «Арай» 138 сўмлик, «Алёнушка» жамоаси эса 140 сўмлик газета-журналларни 1992 йилдан бошлаб идора ҳисобидан

Район тайёрлов идораси ҳам 50 нафар газетхонга «Қишлоқ ҳақиқати» рўзномасига обуна бўлишлари учун пул ажратди.

А. РАҲМОНОВ,
Конимех райони.

ВАЪДАЛАР ЁЛҒОН ЭКАН

Ёмонимиз яхши бўлар деган умидда район алоқа бўлими бошлиғи Рустам Рауповни совхоз аҳли район Кенгашига депутат қилиб сайлаганди. У ҳам сайлангунича кўп ваъдалар берган эди. Ҳатто: «шу ердан «Москва» билан гаплаштираман, ҳамма хонадонларда радио бўлади», — деб кишиларнинг қўйнини пуч ёнғоққа тўлдирганди.

Хўш, оқибат нима бўлди? Депутат Р. Раупов ақалли бирор марта ҳам сайловчилар билан учрашмади. Бор-йўғи совхоз марказида ишлаб турган ягона беш нуқтали радиоузел ҳам икки йилдан буён ҳаракатсиз. Совхоз бўлимларидаги барча телефонлар йўқ бўлиб кетди.

Илгари Қарши шаҳри билан совхоз марказида туриб бемалол гаплашиш мумкин эди. Энди эса шу имкониятдан ҳам бебаҳра бўлдик.

Энг ташвишлиси шундаки, бирон касал учун «тез ёрдам» чақириш даргумон.

Совхозда икки мингдан ортиқ ишчи-хизматчи бор. Аксарияти рўзнома ва ойномаларга обуна бўлган. Бироқ хонадонларга матбуот нашрлари ўз вақтида етиб келмаяпти.

Қисқаси, гап кўп. Не умидлар билан депутатимизни бир неча бор учрашувга, қишлоқ Кенгаши сессиясига чақирдик. У киши бирон марта ҳам келмади. Халқ дардига шерик депутатлар ҳақида матбуотда ўқиймиз, телевизор, радиодан эшитамиз. Биз ҳам ўз депутатимизни шундай халқ ташвиши йўлида жонфидо бўлишини истардик. Минг афсуски...

А. РАҲМАТОВ,
Косон район Ленин номли давлат хўжалиги.

РУҲИЙ МАДАД

Кўп йиллар қолоқлик гирдобида қолган хўжалигимизни фақат ижара пудратигина илғорлар қаторига олиб чиқди. Тўрт йилдирки, хўжалигимиз меҳнаткашлари нафақат районда, балким вилоятда биринчилар қаторида йиллик топшириқларини уддалаб келаётирлар. Одамларнинг меҳнатига, етиштирган ҳосилига қараб моддий манфаатдорлиги ҳам ортиб бораётир. Ўз хўжалигидаги даромаддан қониқмаган кўпчилик кишилар бошқа жойларга ишга кетиб қолишарди. Энди бундай қўнимсизликлар барҳам топаётир. Ер сўраб келаётганларнинг сони йил сайин кўпаймоқда.

Тўғри, қолоқликдан чиқиб, илғорлар қаторига ўтиб олган бўлсак-да, ҳали ҳал этишимиз лозим бўлган жумбоқларимиз жуда кўп. Уй-жой қуриш суръати паст, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари орқада, меҳнаткашларимизни ижтимоий-иқтисодий ҳимоялашда мақтана олмаймиз. Булар фақат хўжалик раҳбариятига боғлиқ масалалар эмас, албатта. Аниқ дастурга эга бўлмаган қайта қуриш ўзини оқламади. Жумҳуриятлараро алоқалар, халқ хўжалиги ва айниқса қишлоқ хўжалигидаги таъминотлар бирин-кетин издан чиқа бошлади. Бошқарувда турли чалкашликлар меҳнаткаш халқ оммасини ҳар томонлама толиқтириб қўйди.

Яхшики, жумҳуриятимиз Президенти И. Каримовнинг ташаббуси ва республика раҳбариятининг тадбиркорлиги билан тобора ўткирлашиб бораётган баъзи муаммолар аста-секинлик билан ҳал этила бошланди. Одамларга уй-жой қуриш, томорқа қилиб маҳсулот етиштиришлари учун ер берилди. Қишлоқдаги ҳаёт сал бўлса-да изга туша бошлади. Хўжалик далаларида меҳнат қилаётганларнинг ишидаги унум кўзга ташланиб қолди.

Бу йилги оқ мавсумда давлатга 4200 тонна оқ олтин топширишга аҳд қилганмиз. Ҳар гектар ердан 26 центнердан ҳосил кўтариш имкониятимиз бор. 37 та терим машинаси кучидан оқилона фойдаланишни режалаштирганмиз. Машинада терилган ҳар бир тонна пахта учун 25 сўмдан ҳақ тўлашга ваъда қилганмиз.

Яхши сўз—жон озиғи. Энди хўжалигимизга мухбир келиб қолса илгаригидек саросимага тушмаймиз. Меҳнаткаш халқимиз амалга ошираётган самарали ишларнинг натижалари ўз вақтида оммага етказиб турилаётгани ҳам кучимизга куч, ғайратимизга ғайрат қўшмоқда.

Бу борада биз «Қишлоқ ҳақиқати»дан мамнунмиз. Ҳали ижара пудратини жорий этишга ишончсизлик билдирилаётган бир пайтда мазкур рўзнома ижара пудратининг ўрганса бўладиган, амалда қўллайдиган томонларини батафсил ёритиб борди. Бу билан ижарачиларнинг доимий маслаҳатдоши бўлиб қолди.

Газетанинг яна бир жиҳати бизга маъқул. Муштарийлар қалбига йўл топиш мушкул, албатта. Аммо «Соҳилдаги қотиллик», «Армони қалбида қолди», «Соғлом халқнинг имони бутун», «Таъмагир тузоғи», «Элни алдаган хор бўлади» сарлавҳали мақолаларни, «Шарқнинг буюк мутафаккирлари», «Бир пиёла чой баҳона», «Аччиқ асал», «Томорқа — дастурхон баракаси» каби саҳифа мақолалари бизда катта қизиқиш уйғотди.

Бу йил унинг нархи икки баравар ошди. Шундай бўлсада, обуначилар камаймаяпти. 1991 йил учун ишлаб чиқариш илғорлари, меҳнат ва уруш фахрийлари ҳамда кам даромадли оилаларнинг бир қисмини хўжалик ҳисобидан обуна қилгандик. Бу йил ҳам терим машиналарини муддатидан олдин мавсумга тахт қилиб қўйган механизаторлардан 35 кишини, пахта топшириш йиллик планини биринчилар қатори бажарган ижарачи звенолар аъзоларидан 15 кишини, уруш ва меҳнат фахрийларидан 10 кишини хўжалик ҳисобидан 1992 йил учун «Қишлоқ ҳақиқати»га обуна қиламиз. 150 нафар киши эса ихтиёрий равишда обуна бўлаётир. Қисқаси, келгуси йили хўжалигимизнинг 210 хонадони «Қишлоқ ҳақиқати»ни мунтазам олиб ўқишади, дейишга асосимиз бор.

Э. ДЎЛМОНОВ,
Термиз районидаги «Гулбаҳор» совхози директори.

Қадрли муштарийлар! «Қишлоқ ҳақиқати»нинг 1992 йилги обуна баҳоси 25 сўм 68 тийин қилиб белгиланган. Рўзнома йилига 256 марта хонадонингизга ташриф буюради. Бир газетани камида 3—4 муштарий ўқиса, минг-минглаб кишилар ўзларининг билим доираларини кенгайтирадилар, маънавий эҳтиёжларини қондирадилар, дунё воқеаларидан хабардор бўладилар. 12 сўм 84 тийин тўланса, олти ойга расмийлаштириш мумкин.

Шу ўринда рўзнома ва жаридаларга обуна бўлиш чоғида олинадиган беш фоизлик савдо солиғи бекор қилинганлигини айтиб ўтиш зарур. Бу муштарийларни ва «Союзпечать» идоралари ходимларини ортиқча ташвишдан халос этди.

«Қишлоқ ҳақиқати»га жавоб беришди

«УЛЛИ ТЎРТКЎЛ КЎМАККА МУҲТОЖ»

«...Улли Шўркўл Хоразм балиқчилик комбинати ихтиёрига ўтказилгач, унинг ҳудудида табиат мувозанати бузила бошлади. Корхона ишчилари балиқ овлаш ҳажмини беш баравар оширдилар. Кўлга ҳар йили 6-7 марта тўр ташланиб сув ости ҳайвонот ва ўсимлик дунёсига катта зиён етказилди. Айрим жойлар дамбалар билан тўсилди. Қирғоқларга сунъий тарзда ўзгаришлар киритиб, табиий гўзаллиги йўқ қилинди».

Мазкур сатрлар «Улли Шўркўл кўмакка муҳтож» сарлавҳали мақоладан келтирилди. Биз ушбу мақолада кўрсатилган камчиликларни текшириб, чора кўриш учун халқ депутатлари Хоразм вилояти Кенгаши ижроия комитетига юборгандик. Яқинда бу мақола юзасидан халқ депутатлари Хоразм вилояти Кенгашидан жавоб олдик.

«Хоразм вилояти ижроия қўмитаси мақолада келтирилган таклиф-мулоҳазаларни атрофлича ўрганиб шуни маълум қиладики, Улли Шўркўлда балиқ овлашни тўхтатиш ва унга табиий сув ҳавзаси мақомини бериш масаласи 1991 йил 29 мартда ўтказилган халқ депутатлари вилоят Кенгаши раёсати йиғилишида муҳокама этилиб, қарор қабул қилинган. Ҳозир шу масала юзасидан тегишли ишлар олиб борилмоқда.

Улли Шўркўл ва бошқа кўллардаги балиқ запасларини кўпайтириш, улар қишлайдиган сув ҳавзаларини қайта тиклаш мақсадида 1992 йил 1 январдан бошлаб уч йилгача Улли Шўркўлдан жониворларни тутиш ман қилинди. Балиқ овланиши устидан қаттиқ назорат ўрнатиш, табиатни муҳофаза қилиш вилоят қўмитасига топширилди.

Вилоят агросаноат уюшмасига ва вилоят сув хўжалиги ишлаб чиқариш бирлашмасига 1991—1995 йилларда табиатни муҳофаза қилиш, Янгиариқ, Хива, Қўшкўпир районларида кўлларни сув билан таъминлаш бўйича комплекс тадбирларни амалга ошириш, Улли Шўркўлда сув сатҳи бир маромда бўлишини, кўл суви алмашиб туришини таъминлаш вазифалари топширилган.

Шунингдек, юқоридаги қарорда шолипояларни суғоришдан кейин қоладиган ҳар хил майда балиқларни нобуд бўлишига йўл қўймаслик, жамоа ва давлат хўжаликларидаги ички балиқчилик сув ҳавзаларига бериладиган майда балиқчалар миқдорини 30 фоизга кўпайтириш ва шунга ўхшаш бир қанча муаммолар кўриб чиқилиб, тегишли идораларга топшириқлар берилган».

МУСТАҚИЛЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ УЧУН

Янги ўқув йили арафасида диёримизга хушхабар таралди: 1991 йилдан эътиборан 1 сентябрь Ўзбекистон Мустақиллиги куни деб эълон қилинди. Барча меҳнаткашлар каби маданият ва санъат аҳли ҳам бу хабарни ниҳоятда қувонч билан кутиб олди.

Мустақилликнинг дебочаси сифатида янги ўқув йилининг биринчи дарси буюк бобомиз, атоқли давлат арбоби ва мутафаккир Низомиддин Амир Алишер Навоий ижодига бағишланди.

Етмиш йилдан ортиқ вақт марказ идорасига бўйсиниб келган Ўзбекистон энди ўз тақдирини ўзи ҳал қилади. Бу тарихий воқеа мағзи томир-томиримизга кириб бораётганини ҳали-ҳануз ҳис қилаяпмиз. Ҳамиша жиловда, ҳамиша бошқа устқурма кўрсатмаси билан ишлайдиган, йиллар давомида карахт бўлиб қолган онг ҳам Мустақиллик нашидасидан енгил тортди.

Аммо осонликча келмаган Мустақиллик ҳали ҳаммамизни катта синовлар ва имтиҳонлардан ўтказиши табиий. Шу боис, Мустақиллик гулга бурканган бўстон эмаслигини англашимизга кўп нарса боғлиқ. Бунинг учун ҳар бир фуқаро нафақат ўз ҳаётини яхшилашга, балки она юртини дунёга танитишда фидоий бўлиши керак.

Ҳозирги шароитда жипслик, аҳиллик, меҳнатга жиддий муносабат, мустаҳкам интизом, юксак маданият ҳар бир кишига, ҳар бир корхонага, катта ва кичикка ҳаводек зарур деб ўйлайман. «Ҳаёт мен учун эриётган шам эмас. У менинг қўлимга бир лаҳзага берилган ва мен уни келажак авлодга тутқазишдан олдин мумкин қадар ёруғроқ аланга олдиришга мажбур этишим керак бўлган ажиб машъалдир», деган эди Бернард Шоу. Шундай экан, жумҳурият меҳнат аҳли, қолаверса, унинг зиёлилари, ёшлари мустақиллик йўлида белни маҳкам боғлаб жадал ишлашлари керак. Узлуксиз изланиш ва ижод, эришилган ютуқларга ҳушёрлик ва камтарлик, ўзининг ва ўзгаларнинг ишига қониқмай қараш ҳамда келажакдаги юмушларга ҳозирлик кўриш ҳар бир фуқаронинг ҳаракат дастури бўлмоғи лозим. Ҳеч ким осмондан тушиб бизнинг ишимизни, ўзлигимизни қарор топтирмайди.

Менинг тушунчам бўйича учта мустақиллик бор. Бу сиёсий, иқтисодий ва маданий мустақилликдир. Маданият ходими сифатида ана шу учинчиси хусусида баъзи мулоҳазаларимни ўртоқлашмоқчиман.

Ҳар бир халқнинг тараққиёт даражаси унинг маданиятига қараб ўлчаниши аниқ. Афсуски, бу соҳадаги силжишлар жуда камлиги, бизнинг маданиятимизга бошқа жумҳуриятларга қараганда таҳқирона муносабатлар кўпроқ бўлгани асосий сабабдир. Бизда ҳар бир фуқаронинг маданият ишлари учун кунига уч тийин сарфланганини эслаш кифоя. Бу чақа билан ҳозир трамвайга ҳам чиқолмайсиз. Бугунги маданий аҳвол, ёшлар савияси, яшашимиз даражасини кўриб, беихтиёр бош чангаллаймиз. Яқин-яқингача ҳам қадимги маданиятимиз «оқава»сидан баҳраманд эдик. У ҳам қумларга сингиб кетди.

Эндиги умидимиз маданий мустақилликка берилажак катта эътибордадир. Маданият ва санъат муассасаларининг моддий заминини мустаҳкамлаш, етук мутахассислар билан таъминлаш, маданият ходимларига муносабатни тубдан ўзгартириш, улар ҳақида ғамхўрликни ошириш ҳам қарз, ҳам фарз бўлиб қолди.

Маданият деганда нимани тушунамиз?

Маданият, илмий тафаккур эътироф этганидек, бу кишилик фаолиятининг натижаси, инсон қобилиятининг, билимларининг, эҳтиёжларининг жонли натижаси ҳамдир. Маданият зиёлини ижтимоий белгисига қараб эмас, балки ақлига, билимига ва илмига қараб баҳолаш демакдир.

Қадимда Ғарбда культуртрегер деган тушунча урф бўлган экан. Чекка жойларга, қишлоқларга келиб ишлаган муҳандислар, шифокорлар ва бошқа зиёлиларни меҳнаткашлар культуртрегер деб аташган. Улар ўз асосий ишларини бажаришдан ташқари жойларда маданият жонкуярлари, тарғиботчилари бўлишган. Бугунги шароитда мазкур соҳа ўнлаб, юзлаб, минглаб культуртрегерларга, ҳақиқий мутахассисларга эга бўлиши керак. Ҳолбуки ҳозир тармоқда ишловчиларнинг фақатгина 55,6 фоизигина олий ва ўрта махсус маълумотга эга, клубларда маънавият билан шуғулланувчиларнинг 12.(фоизигина махсус олий маълумотга, 11386 кутубхоначидан 19,7 фоизигина ўрта махсус маълумотга эга. Театрлар, филармониялар, ўқув юртлари, мусиқа мактаблари аҳволи ҳам бундан яхши эмаслиги ҳақида мисол келтириб ўтирмадик. Зотан маданият кўп бўлгани сари оз билаётганини англайдиган соҳа. Назаримда маданият, агар таъбир жоиз бўлса, ўзгалардан мадад олиб, ўзгаларга қувват бериб турувчи бир ёлқиндир. Аҳвол таҳлили маданият ўчоқлари ҳақиқий мутахассисларга керагича эга эмаслигини кўрсатиб турибди. Кўп олий ва ўрта махсус ўқув юртлари бўлган жумҳуриятнинг клублари, кутубхоналари, театр ва концерт ташкилотлари нега мутахассисларга муҳтож деган саволнинг туғилиши табиий.

Тармоққа эътиборсизлик, лоқайдлик, ўзибўларчилик, ходимларнинг етарлича обрўга эга эмаслиги туфайли шу даражага етдик. Афсус, «аввал халқнинг қорнини тўйдирайлик, маданият ўзи бўлаверади», дегувчи раҳбарлар ҳали ҳам топилади. Ўшаларнинг кўзида юқоридаги ёлқинни, нурни кўрмаймиз. Кишиларнинг бундай раҳбарлардан кўнгли совиётгани бежиз эмас.

Маънавият, маданиятга эътиборсизлик оқибатида кўплаб истеъдодли кадрлардан ажраб қолаяпмиз. Ўз соҳасида косаси оқармаган, оиласини боқа олмаганларнинг кўпчилиги институт ва техникумлар берган дипломларни сандиққа яшириб, ўзларини савдога, кооперативларга, хуллас «пуллироқ» соҳага урмоқдалар.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг обрўсини кўтаришни ўйлаб кўриш керак. Сонига эмас, сифатига қараб ўқитайлик. Дейлик 100 нафар клуб ходими ўрнига 30 ҳақиқий билимдонни, 50 созанда ўрнига 5 аёл мусиқачини тайёрласак, тақсимот вақтида уларга нисбатан талабномалар ёғилиб кетмасмиди?

Ўйлашимча, маданият соҳасида кадрларни тайёрлашда жиддий хатога йўл қўйилган. Консерватория ёки санъат олий билимгоҳида асосан ижрочилар — хонанда, созанда, актёр, мусаввир ва бошқалар тайёрланади. Ўқиш давомида уларга бошқарув ва иқтисод билимларидан бир соат ҳам сабоқ берилмайди. Улар ҳаёт тақозоси билан баъзан раҳбарлик лавозимига сайланадилар. Шунда бу ишга тайёр эмасликлари яққол кўриниб қолади. Бир вақтлар донғи кетган Муқимий номли мусиқали театрда охирги 10—15 йил ичида бир неча марта директор алмашди. Бундан театр фаолияти яхшилангани йўқ, аксинча, ижодий муҳит ҳамиша биқиқ бўлди, шикоятбозлик, аризабозлик авжига чиқди. Шундай аҳволни деярли барча вилоят театрларида ҳам кўриш мумкин.

Бу камчиликни бартараф этиш йўлидан бири маданият ходимлари малакасини ошириш билимгоҳи қошида бир йиллик «Раҳбар» курсларни очишдир. Уларда маданият бўлими мудиридан тортиб кутубхона, маданият уйи, ўқув юртлари, театр ва концерт ташкилотлари директорларигача малакасини ошириш айни муддаодир. Битирув имтиҳонларидан олдин бундай тоифадаги раҳбарларни Сурия, Туркия, Эрон, Покистон, АҚШ ва бошқа хорижий мамлакатларга иш ўрганиш мақсадида менеджерлар ва ҳомийлар курсига юборилса яна ҳам яхши. Зеро, янгича фикрлайдиган, дунё тафаккурини янгилик томон тез бура оладиган, тор дўппи теграсида эмас — дунё миқёсида ўйлайдиган ишбилармонлар мустақил жумҳуриятга жуда-жуда керак. Бундай курсларнинг кўп маблағ талаб қилиши аниқ, аммо яқин йилларда бу сарфу харажатлар ўзини оқлаши равшан.

Бошқарув кадрлари мустақиллик шароитида ишлай билмасликларини бир-икки мисолда кўрсатиб ўтиш мумкин. Жумҳуриятимизнинг ўн икки вилоятидаги маданият бошқармаларининг атиги биттасини, икки юздан ортиқ район маданият бўлимларининг 20—30 тасинигина мутахассис бошқаради.

МАДАНИЯТ НИМА?

Қолганларида ё ўқитувчи, ё иқтисодчи, ҳатто зоотехникни учратасиз. Вилоят «маданият вазири» мутахассис бўлмаса, район «маданият вазири» ҳам мутахассис бўлмаса ота-боболаримиздан қолган «Чумчуқ сўйса ҳам»... нақлига қачон риоя қиламиз?

Яна бир нарсага эътиборни қаратмоқчиман. Кейинги йилларда айрим ўзига хос чала муллалар санъатнинг чуқур моҳиятига етмай, буни тушунишга ожизлигини тан олишлари оғир бўлиб операни, хор санъатини бизга бегона каби гапларни кўтариб, кўпчиликни йўлдан адаштиришга уринмоқдалар. Эсланг-а, 50-йилларда ҳам бир гуруҳ зиёлилар бизга мақомнинг нима кераги бор, бу сафой мусиқаси, буни йўқотиш керак деган шиор билан чиққан эканлар. Оқибати 30—40 йил ичида маънавий инқироз туфайли миллий мусиқамизга нақадар путур етказганимизни кўриб турибмиз. Ҳозир ёшларимиз Ғарбнинг Рок ва Поп мусиқаларига «зикр тушади»лару лекин миллий мақомларимиз оҳангига сел бўлолмайдилар, уларни тушунмайдилар. Айримлар Ўзбекистон Мадҳияси (Гимни)га «Муножот»нинг куйи асос қилиб олиниши керак деган таклифни ўртага сурмоқдалар. Ахир, мадҳиянинг руҳи ҳам, оҳанги ҳам давъаткор, тантанавор бўлиши кераклигини бола ҳам тушунади-ку. Халқимизнинг умумий мусиқий саводхонлик даражасини кўтармоқ керак.

Етук санъат ҳақида фикр юритадиган бўлсак, Япония, Миср, Туркия ва бошқа етук хорижий мамлакатларда бу масалага жуда катта эътибор берилди. Мисрнинг жаҳонга машҳур опера ва балет театри бор. Японияда урушдан кейинги йиллари хор санъати оммалашиб кетди. Шундай экан, профессионал санъатга эътиборни кучайтиришимиз зарур. Мустақиллик даврида чет мамлакатлар билан ҳар томонлама алоқа ўрната олишимизга кўп нарса боғлиқ. Тасаввур қилинг-а, энди ўзбек хонандаси Италиянинг «Ла Скала» опера театрига стажёрликка, ўзбек дирижёри эса АҚШ, Англия ёки бошқа хорижий мамлакатга малакасини оширишга «кўпнинг бири» эмас, айнан Мустақил Ўзбекистон Республикаси маданият ва санъатининг вакили бўлиб боради. Демак, шунга муносибини танлаш ва тарбиялаш керак, қолаверса иттифоқ ва халқаро кўрик-беллашувларига ҳам фақат эстрада хонандаларини эмас, қўшиқчиларимизни, созандаларимизни, дирижёрларимизни, балет артистларини юбориб туришимиз керак. Театрларимизда энг яхши хонанда, созанда, дирижёр мутахассислари бўйича ижодий рақобат вужудга келиши лозим. Токи ўзбек дирижёри хорижий симфоник оркестрларни ҳам қойилмақом қилиб бошқара олсин, ўз дирижёрлик санъати билан ҳаммани лол қолдирсин. Токи ўзбек балет артисти эртага Коҳира опера ва балет театрида бош ролни ўйнай олсин. Токи хонандамиз Италия театрларида ўзбек маданиятининг буюклигини намойиш эта олсин. Ана шунда қаддимизни «ғоз тутиб» юришимиз мумкин.

Маданият масаласи бўйича қанча гапирмайлик, гап охир-оқибат яна кадрларга тақалади. Демак, санъат ва маданият ўчоқлари учун етарлича етук мутахассисларни ўзимизда ва ўзининг тили, дили ва дини билан бизга яқин бўлган хорижий мамлакатларда тайёрлашни тез суръатлар билан йўлга қўйишимиз керак. Олдинлари жумҳуриятларимизда оддий бир техникумни очиш учун ҳам албатта Москванинг дуои-фотиҳасини олишимиз керак эди.

Жумҳурият ҳукуматининг қарорига биноан қишлоқ аҳолисининг маданиятини ошириш, маҳаллий санъат ва маданият муассасаларини етук мутахассислар билан таъминлаш учун Жиззах ва Қўқон шаҳарларида санъат билим юртларини очиш кўзда тутилганда СССР Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги бунга беш йил қаршилик қилди. Ниҳоят, бу ўқув юртлари марказнинг рухсатисиз, ўзимизнинг ҳукумат қарори билан очилди. Аммо қанча вақтгача бизни «гиламга чиқариб» сўроқ қилишди, тазйиқлар ўтказишди. Мана энди бу санъат билим юртлари қанчадан-қанча малакали мутахассислар тайёрлаб бермоқда.

1979 йили Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятларининг кадрларга бўлган эҳтиёжи ўрганиб чиқилгандан сўнг маҳаллий идораларнинг илтимосига кўра Наманганда А. Қодирий номли маданият олий билимгоҳининг куллиётини очишга қарор қилдик. Наманган вилоят ижроия қўмитаси бу маскан учун яхши бино, бюджетидан маблағ ажратди. Янги илм даргоҳида ишлайдиган ўқитувчиларни тўпладик. Ниҳоят, куллиётнинг расмий очилиши қолган эди. Бу ишда маданият олий билимгоҳининг собиқ ректори, филология фанлари доктори, профессор Азиз Қаюмов катта фаоллик кўрсатди. Аммо марказ бунга рухсат бермади. Ўшанда масалани ҳал қилиш учун жумҳурият давлат план комитети раисининг ўринбосари И. А. Каримов илтимосимизни атрофлича ўрганиб чиқиб, куллиётни очишга рухсат берди.

Наманганда маданият олийгоҳининг куллиёти 1979 йилдан 1987 йилгача Фарғона водийси учун жуда кўп олий маълумотли клуб ва кутубхона мутахассисларини тайёрлаб берди. Аммо марказнинг тазйиқи билан у 1988 йилда ўз фаолиятини тўхтатди. Шундай қилиб, тайёргина олийгоҳ даражасига етган Наманган маданият билим маскани Москва буйруғи билан ёпилди. Мана шундай тўсиқларга кўра неча йиллардан бери тайёр бино, ётоқхона ва ўқитувчилари бўла туриб эстрада ва цирк билим юртини оча олмаяпмиз.

Мустақилликнинг бу борадаги дастлабки одимлари дадил бўлади, деб умид қиламиз. Келажакда халқимиз, айниқса ёшларимиз ҳузур-ҳаловат олишини истасак, уларнинг бадиий маълумотли кишилар бўлиб етишиши учун курашмоғимиз керак. Бу соҳа ҳам ўзига хос очилмаган қўриқдир.

Мен доим Японияни ҳавас билан кузатаман. Бу мамлакат халқ хўжалигининг қайси соҳасини олманг, тайёрлаган маҳсулоти аъло ва сифатли бўлади. Тойота машинасини, ЭҲМ холодильник, видеомагнитофон ва лингофон, телефон, радиоаппаратлари ёки мусиқа асбобларини оласизми, барчаси юқори сифатли, ишончли. Бунинг ҳаммасига асосий сабаб — Япония ҳукуматининг таълим ва тарбия, маданиятга жуда катта эътибор беришидир.

Бизнинг мустақил жумҳуриятимиз ҳам ўз иши, маҳсулоти билан Японияга ўхшаган обрўга эга бўлишини жуда-жуда истардим. Орзуга айб йўқ. Бизда чиқариладиган ҳар бир маҳсулот юқори навли бўлиши учун курашишимиз даркор. Бунинг учун боғча ва мактабларда мусиқа маданиятига, умуман санъат ва маданиятни ривожлантиришга ҳеч нарсани аямаслигимиз керак. Умумий таълим мактабларида мусиқа дарслари мавқеини математика, химия фанлари даражасига кўтариш лозим. Мусиқа дарсларини ҳафтада икки соат ўрнига 8—10 соатга кўпайтириш лозим. Болаларимизнинг келажакда катта санъатни тушунишини истасак, уларнинг ҳозирданоқ театрга, филармонияга бўлган меҳрини уйғотиш чораларини кўришимиз зарур.

Жумҳуриятимизда ҳалигача болалар мусиқа театри ташкил этилмаган, жуда кўп вилоят марказлари, катта шаҳарларда ҳатто қўғирчоқ театрлари ҳам йўқ. Бундай аҳволда кичкинтойларимизнинг маданий дидларини ривожлантириш ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас. Бу ҳам ечимини кутаётган долзарб масалалардан биридир.

Йиллар давомида ўзбек маданияти олдида жуда кўп муаммолар йиғилиб қолди. Уларни вақти-вақти билан ҳал қилиш, яхши тажрибани оммалаштириш, болаларимиз мусиқий маданиятини, истеъдодини ривожлантириш учун жумҳуриятимизда мусиқий нашрни ташкил этиш керак. Маданий-маърифий ишларни ташвиқот қилиш учун «Маданият кўзгуси» рўзномасини нашр этиш ҳам ҳаёт тақозосидир. Кези келганда, мустақиллик шароитида Маданият ходимлари малакасини ошириш олий билимгоҳи фаолияти ҳусусида ҳам икки оғиз фикр билдирмоқчиман.

Олий билимгоҳ ташкил этилганига 20 йил бўлган бўлса ҳам у ўз фаолиятини СССР Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (СССР Давлат таълим қўмитаси) кўрсатмаси ва йўл-йўриқлари, марказ тасдиқлаган ўқув плани билан иш юритарди. Мустақиллик шароитида, биз маданият ва санъат муассасаларида ишлаётган раҳбарлар ва мутахассислар ҳаётидан келиб чиқиб ўқув режаларимизни ўзимиз кўздан кечириб, унга кўплаб ўзгаришлар киритмоқдамиз. Ижтимоий фанлар бўйича Москва кўрсатган 24 соат урнига 12 соат вақт ажратган бўлсак, кераксиз фанлар ўрнига 30 соат ўзбек ва жаҳон маданияти тарихини ўрганишга қарор қилдик.

Мустақиллик муносабати билан жумҳуриятимиздан ташқари чиқиш режаларини ҳам ўйлаб қўйдик. Яқин йилларда Туркия, Хитой, Афғонистон, Сурия, Покистон каби мамлакатлар билан ҳамкорлик алоқаларини ўрнатмоқчимиз.

Мустақиллик кадрларни тайёрлаш ва жойжойига қўйишда ҳам баъзибир ўзгаришлар киритар, деган умидим бор. Ўйлашимча, нафақат бизнинг олийгоҳ балки жумҳуриятимизнинг барча олий билимгоҳларида ҳам илмий даража ва унвонларни номзодларга беришни йўлга қўйиш керак. Бизнинг шароитимиз, имкониятларимизни, кадрларимиз нимага қодирлигини Москва яхши биладими ёки ўзи ишлаб юрган олий билимгоҳ жамоасими?

Хуллас, мустақил Ўзбекистон Республикасида фан ва маданият равнақи учун ҳам ёрқин йўллар очилгани рост.

С. КАРИМОВ,
маданият ходимлари малакасини ошириш олий билимгоҳининг ректори.

Санда Нуриддинова Ульянов район маиший хизмат кўрсатиш бирлашмасига қарашли «Лола» тикувчилик цехида бичувчи бўлиб ишлайди. У ўзининг ҳалол меҳнати, ширинсўзлиги билан обрўй топган аёллардан. Санда опа 1968 йилдан бери шу масканда ишлаб, ойлик ва йиллик режаларни ошириб адо этиб келмоқда. Кийимларнинг бежирим ва чиройли тикилишида унинг хизмати беқиёсдир. У ҳамиша ўз касбига катта масъулият, эътибор билан қарайди, мижозларнинг буюртмаларини кўнгилдагидек бичиб-тикиб қўлларига топширмагунча тинчимайди.

СУРАТДА: С. Нуриддинова иш устида.

Б. ИСМОИЛОВ олган сурат.

НАВОИЙГА БАҒИШЛАБ

Улуғ шоир ва мутафаккир Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллиги кенг нишонланаётган шу кунларда Ургут районидаги шоир номи билан аталувчи жамоа хўжалигида муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу ерда шу санага бағишлаб ёдгорлик комплекси очилди. Комплекс тошкентлик ҳайкалтарош Илҳом Жабборов маҳорат билан яратган шеърият султонининг ҳайкали, 110 гектарлик мевазор боғ, «Фарҳод» ва «Ширин» кўллари, замонавий услубда қурилган бекатни ўз ичига олади.

Хўжаликда Алишер Навоий таваллуди санасига бағишланган илмий-амалий конференция ҳам бўлиб ўтди.

БОЛАЛАР УЧУН БУЮМЛАР

Ўзбекистон ноҳиясидаги «Меъмор» кооперативи усталари тайёрлаётган стол, стул, караватлар ноҳиядаги болалар боғчалари, мактаблар учун жуда қўл келмоқда, аҳоли ҳам баҳраманд бўлаяпти.

Илгарилари бундай болалар буюмларини топиш анча мушкул эди. «Меъмор» иш бошлаши билан бироз бўлсада қулайлик яратилди. Кооперативчи усталар ҳозиргача қарийб 800 та болалар ёғоч буюмларини ишлаб беришди. Уларнинг дастлабки маҳсулотлари фақат болалар боғчалари ва мактаблар учун мўлжалланган эди. Бироқ аҳоли ўртасида ҳам талаб катта бўлгани учун махсус дўкон очилиб, тайёр маҳсулотларни аҳолига сотиш йўлга қўйилди.

СПОРТЛОТО 38 ТИРАЖ НАТИЖАЛАРИ

Ютуқ чиққан рақамлар;
«45 дан 6»; 7, 15, 28, 30, 36.
«36 дан 5»: 1, 15, 19, 21, 23.

«Қишлоқ ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 26 сентябрь, пайшанба куни чиқади.

Муҳаррир Н. ЁҚУБОВ.

ПАХТАЧИЛИК БИЛАН ШУҒУЛЛАНУВЧИ ДАВЛАТ ХЎЖАЛИКЛАРИ, ПАХТА ТОЗАЛАШ ЗАВОДЛАРИ ВА ТАЙЁРЛОВ ПУНКТЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМ МАВСУМИДА ЁНҒИН ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ — СИЗНИНГ МУҚАДДАС БУРЧИНГИЗДИР.

ПАХТА ЎЗБЕКИСТОН УЧУН БЕБАҲО МАҲСУЛОТ БЎЛИБ, УНИ ОЛОВДАН АСРАБ ҚОЛИШ РЕСПУБЛИКАДАГИ ҲАР БИР МЕҲНАТКАШНИНГ БИРИНЧИ ДАРАЖАЛИ ВАЗИФАСИ ҲИСОБЛАНАДИ. АГАР ЎТГАН ЙИЛИ ЁНҒИНЛАР НАТИЖАСИДА КЎРИЛГАН ЗАРАР 10 МИНГ СЎМДАН КЎПРОҚ МИҚДОРНИ ТАШКИЛ ЭТГАН БЎЛСА, БУ ЙИЛ БУ КЎРСАТКИЧ АНЧА КЎПАЙДИ.

1991 йилнинг ўтган даврида республикада 450 минг сўмдан кўпроқ зиён етказган 66 та ёнғин ҳодисаси рўй берди.

ЙИРИК ЁНҒИНЛАР:

1991 йил 18 майда Қорақалпоғистондаги 1-Беруний пахтачилик заводида содир бўлган ёнғин оқибатида 100 минг сўмликдан ортиқ пахта толаси нобуд бўлди.

1991 йилнинг 1 августида Сурхондарё вилояти Жарқўрғон районидаги «Сурхон» пахтачилик заводида чиққан ёнғин 300 минг сўмлик 670 тоннадан ортиқ пахта толасининг нобуд бўлишига олиб келди.

Янги ҳосилни йиғиб олиш, уни транспортда ташиш, қайта ишлаш ва сақлаш пайтида ёнғин хавфи одатдагидан анча ортади.

«ОҚ ОЛТИН»НИ ОЛОВДАН САҚЛАБ ҚОЛИШ УЧУН:

барча куч ва маблағни пахта хом ашёси йиғиб-териладиган, сақланадиган ва қайта ишланадиган жойларда ёнғин ва ўт чиқишининг олдини олишга сафарбар этиш лозим;

пахта териш техникаси ва хом ашё ташиладиган машина учқун сўндирувчилар, ўт ўчиргичлар, сувли фляглар ва белкураклар билан таъминланган бўлиши лозим. Қувват олиш ва ўт олдириш системалари соз ҳолда туриши шарт.

Транспортда ташиш пайтида пахта хом ашёсининг устини брезент билан ёпиб қўйиш керак. Пахтачилик заводлари ва тайёрлов пунктларидаги кичик механизация воситалари соз ҳолда (кабелларнинг изоляцияга қаршилиги текширилган, кабель тортиш чеклагичлари ўрнатилган, БРБХ-20 даги пахта хом ашёсини юмшатиш учун мўлжалланган учликлар рангли металлдан ишланган бўлиши лозим.

БУНДА ҚУЙИДАГИЛАР ТАҚИҚЛАНАДИ:

пахта йиғим-терим пайтида пахта териш машиналарида, пахта хом ашёси тўпланадиган жойлардан 30 метрдан яқинроқ масофада, пахта ташийдиган автомашина ёки тракторда, теримчилар жойлашган ётоқ биноларида чекиш;

пахтакорлар жойлашган биноларнинг эшикларини михлаб ташлаш, деразаларга панжара ўрнатиш, эшиклар ёнига печкаларни ўрнатиш;

электр иситиш асбоблари ва бошқа қўлбола мосламаларни биноларни иситиш мақсадида ишлатиш, ёритиш учун қуввати 150 ваттдан ортиқ электр чироқларидан фойдаланиш;

пахта хом ашёсини қуритиш ва йиғиш жойларидан 100 метрдан яқинроқ масофада таом тайёрлаш учун гулхан ёқиш, тандир қуриш, чойхона ташкил этиш, шунингдек тракторлар, автомашиналар ва пахта териш машиналарининг тўхташ жойларини ташкил қилиш;

учқун сўндиргичи бўлган автомашина ва тракторларнинг пахтага 15 метрдан яқинроқ келиши, учқун сўндиргичи бўлмаганларининг эса 30 метрдан яқин келиши;

йўлнинг машина қатнайдиган қисмида, шунингдек, бевосита тупроқда ва қум-шағал устида пахта қуритиш (пахта хом ашёсини табиий усулда қуритиш учун жамоа ва давлат хўжаликлари махсус асфальтланган ва бетон қопланган йўлкаларни қуришлари лозим);

шаҳарликларни ётоқхона учун мослаштирилмаган бинолар, клублар мактаблар, вагончалар ва баракларга жойлаштириш (бинолар ва бошқа жойларга теримчиларни жойлаштириш учун муассасалараро комиссия томонидан рухсат берилиши) лозим. Ҳамма теримчиларга ёнғинга қарши тартибга риоя қилиш тўғрисида йўл-йўриқ бериб, қўл қўйдириб олиниши зарур.

Ётоқхона атрофи ёнувчан ахлатлардан тозаланган бўлиши керак.

Биноларда камида иккита эҳтиёт чиқиш эшиги бўлиши лозим.

Фақат турғун электр ёритгичларидан фойдаланишга, рухсат этилади. Ертўлалар қуриш ва улардан фойдаланиш қатъий тақиқланади.

Иситиш учун турғун ғишт печкаларни ўрнатиш талаб этилади, вақтинчалик металл печкалар қуриш тақиқланади. Ёниб турган печкаларни қаровсиз қолдирманг. Теримчилар яшайдиган барча биноларда кўпикли ўт ўчиргичлар, сувли бочкалар, челаклар, қум солинадиган ёғоч қутилар бўлиши шарт;

ҳар бир пахтакор ёнғин хавфсизлиги қоидаларига қатъий амал қилиши ва бехосдан ташлаб юборилган гугурт чўпи ёки ёниб турган папирос қолдиғидан ёнғин чиқиб, давлатга улкан моддий зиён келтиришини ёдида тутиши лозим.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИНИНГ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ БОШҚАРМАСИ.
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРУВЧИЛАР ЖАМИЯТИ.

Ойнаи жаҳонда

25 СЕНТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Ҳаётнинг бошланиши». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
9.50 «Тоғда куз». Манзарали фильм.
10.00 «Кичик корхоналарга — кенг йўл».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Фаррух ва Зумрад». Мультфильм.
18.30 «Кичкинтой» студияси кўрсатади. «Китобим — офтобим».
19.00 «Тадбиркорлар».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Кафтдаги мусиқа». Телефильм.
20.00 «Театр ва замон».
21.00 «Ахборот».
21.25 «Камолат сари». Ўктам Яҳёев, Гулсара Абдураҳмонова.
22.00 «Ҳорманг, пахтакорлар!» Кўрсатув ва концерт.
23.00 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. «Фарҳод ва Ширин» достони ҳақида.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

Ўқув кўрсатувлари

10.30 Биология. Яшаш учун кураш.
11.00 «Кубачин тўйлари». Телефильм.
11.30 Кимё. Оддий моддаларнинг тузилиши. Аллотропия.

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

19.05 «Уй ажинаси ва бекаси». Мультфильм.
19.15 «Цирк! Цирк! Цирк!».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Ишбилармон кишилар учрашуви». Биржалар конгресси.
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 Гитара оҳанглари.
21.40 «Кинонигоҳ».

● МТ—ОРБИТА-4

6.00 «Тонг».
8.35 «Чемпионлар билан биргаликда».
8.50 «Болалар мусиқий клуби».
9.20 «Эски танишларнинг оилавий хроникаси». Телевизион ҳужжатли фильм. «Павел». 1 ва 2-сериялар.
11.00 «Тверь тупроғида беш кун».
11.30 ТСН.
11.45 Менежерлар мактаби.

* * *

14.30 ТСН.
14.40 «Денгиз заҳматкашлари». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия («Грузия-фильм», «Антенн-2» ҳамда «Патэ синема» (Франция) биргаликдаги маҳсулоти).
15.45 Н. Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестри яккахонлари квартети ижро этади.
16.10 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
17.10 «Ён дафтар».
17.15 «Планета».
18.00 ТСН.
18.15 «Ковбойлар». Мультфильм.
18.40 «Қайтиш». Чет элларда яшовчи ватандошларимиз томонидан санъат асарларини Рус музейига қайтарилиши ҳақида.
19.10 «Кинопанорама».
20.30 Информацион программа.
21.10 Футбол. Европа чемпионатининг саралаш матчи. СССР—Венгрия терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади.
23.00 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.

«Қишлоқ ҳақиқати» рўзномаси жамоаси рўзнома ҳарф терувчиси Цой Лидияга онаси **Галина Андреевна КИМнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ, «УЗПЛОДООВОШЧВИНПРОМ» КОНЦЕРНИ, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ, «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАРИ ЖАМОАСИ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-54-44, 33-16-27, 32-54-42. Маъсул котиб — 33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51, 33-54-33. Қайта ишлаш саноати бўлими—32-54-48. Советлар ва ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими— 32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими —32-56-30. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-54-33, 32-56-37, Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54, 32-56-37. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700.000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсаткичи— 64.602, 68.753 нусхада чоп этилади. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 22.00. Буюртма № 5989.